

3E BESTUURSRAPPORTAGE 2022

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING	4
PROGRAMMA 1: FYSIEKE LEEFOMGEVING	13
PROGRAMMA 2: ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING	18
PROGRAMMA 3: SOCIALE LEEFOMGEVING	21
PROGRAMMA 4: BURGER EN BESTUUR.....	29
PROGRAMMA 5: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	31
PROGRAMMA 6: BEDRIJFSVOERING	33
VOORTGANG RISICO'S	36
BIJLAGEN	39

Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de 3e bestuursrapportage 2022. De 3e bestuursrapportage is hoofdzakelijk financieel van aard en staat in het teken van het aanpassen van de bestaande ramingen en het prognosticeren van het rekeningresultaat. Tevens vindt u in de rapportage een actualisatie van de risico's. De inhoudelijke verantwoording op basis van de doelen zoals die zijn opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025 maakt geen onderdeel uit van deze rapportage. Tussentijdse verantwoording hierover heeft reeds via de 1e en 2e bestuursrapportage plaatsgevonden. De eindverantwoording zal plaatsvinden in de jaarrekening 2022.

In deze bestuursrapportage wordt verantwoording afgelegd over de financiële afwijkingen ten opzichte van de actuele Programmabegroting 2022-2025 (primitieve programmabegroting inclusief nadien genomen raadsbesluiten zoals de 1e en 2e bestuursrapportage 2022). Deze rapportage heeft daarom voornamelijk betrekking op de financiële ontwikkelingen die zich in 2022 hebben voorgedaan na de 2e bestuursrapportage 2022 (met peildatum 1 september). De peildatum van deze rapportage is 1 november 2022.

Deze rapportage gaat in op afwijkingen, zowel wat betreft de baten en lasten, de geleverde goederen en diensten en indien daar aanleiding voor is de maatschappelijke effecten. In deze rapportages wordt in ieder geval aandacht besteed aan afwijkingen groter dan € 25.000,-.

De coronacrisis (COVID-19)

Het aantal mensen dat besmet raakt met het coronavirus neemt de afgelopen tijd toe. We zien dat de najaarsgolf tot problemen heeft geleid door ziekteverzuim. Op dit moment zijn nieuwe coronamaatregelen niet nodig. De belangrijkste adviezen tegen verspreiding van het coronavirus zijn:

- Blijf thuis en doe een (zelf)test bij klachten;
- Ga in isolatie na een positieve test;
- Laat je vaccineren.

Naast deze adviezen zijn er hygiëne-adviezen (was regelmatig je handen, nies en hoest in je elleboog en zorg voor goede ventilatie) om de verspreiding van het coronavirus te beperken.

In onderstaand overzicht zijn de budgettaire effecten van de crisis en de genomen maatregelen (op programmaniveau) in een totaaloverzicht opgenomen. Het saldo van de stelpost coronagelden bedraagt per 3e bestuursrapportage € 1.096.400,-. In de jaarstukken zullen we u nader informeren over de financiële ontwikkelingen die voortvloeien uit de coronacrisis.

Ontwikkeling

Vanuit het ministerie BZK is recent aangegeven dat wij over 2021 nog een compensatie van afgerond € 821.000,- ontvangen vanwege de inkomstenderving als gevolg van de coronamaatregelen. Deze compensatie wordt verwerkt in de decembercirculaire 2022. De verwerking van de decembercirculaire vindt voor 2022 plaats in de jaarstukken en maakt daardoor nog geen onderdeel uit van bovengenoemde stelpost coronagelden.

Programma	Saldo stelpost coronagelden voor 3e bestuursrapportage 2022	Mutaties 3e bestuursrapportage 2022	Saldo stelpost coronagelden per 3e bestuursrapportage 2022
1 Fysieke Leefomgeving	€ -		€ -
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	€ -115.000		€ -115.000
3 Sociale Leefomgeving	€ -456.600		€ -456.600
4 Burger en Bestuur	€ -		€ -
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	€ 1.668.000		€ 1.668.000
6 Bedrijfsvoering			€ -
Eindtotaal	€ 1.096.400		€ 1.096.400

Opvang Oekraïners en Crisisnoodopvang asielzoekende personen

Opvang Oekraïense ontheemden

Momenteel worden in Veenendaal 104 Oekraïense ontheemden opgevangen in 4 gemeentelijke opvanglocaties (Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO)). Er is een vijfde opvanglocatie in voorbereiding. Daarnaast verblijven bij gastgezinnen (Particuliere Opvang Oekraïners (POO)) 87 personen.

De groep ontheemden ontvangt – afhankelijk van de wijze van opvang - op basis van landelijke richtlijnen leefgeld. De gemeente betaalt de kosten van het leefgeld, maar ook opvang, zoals huur, energielasten, onderwijs e.d. Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten bij zowel samenwerkingspartners als Veens Welzijn als bij de gemeente zelf.

De gemeente ontvangt op grond van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne diverse vergoedingen van het Rijk. Op 14 oktober jl. is deze bekostigingsregeling gewijzigd: het bestedingstijdvak is verlengd tot en met 28 februari 2023, het normbedrag voor de gemeentelijke opvang is per 15 oktober naar beneden bijgesteld, en er is een normbedrag toegevoegd voor de bekostiging van de buitengewone kosten en uitvoeringskosten in particuliere opvangvoorzieningen.

De vergoeding van het Rijk voor de opvang wisselt per groep:

- a. De kosten van leefgeld voor ontheemden die bij particulieren verblijven, worden op declaratiebasis voor 100% vergoed door het Rijk. Daarnaast ontvangt de gemeente een normbedrag voor de bekostiging van buitengewone kosten en uitvoeringskosten voor particuliere opvangvoorzieningen. Het gaat daarbij om een bedrag van € 210,- per persoon per maand waarin aan de persoon een verstrekking is gedaan.
- b. Voor de GOO ontvangt de gemeente in de periode van 1 maart tot en met 14 oktober 2022 een vergoeding van € 100,- per dag per gerealiseerde opvangplek, waaruit de meeste kosten moeten worden betaald (zoals de vaste lasten opvanglocaties, het leefgeld en de ambtelijke uren). Per 15 oktober 2022 bedraagt de vergoeding € 83,- per dag per gerealiseerde opvangplek.

Daarnaast gelden aparte vergoedingen voor kosten van aanpassing van opvanglocaties, onderwijs, leerlingenvervoer e.d.

Op basis van een kostenprognose zijn in deze bestuursrapportage de verwachte baten en lasten budgettair neutraal verwerkt. De verwachting is derhalve nog steeds dat de vergoeding door het Rijk de gemeentelijke kosten voldoende zal compenseren. Er is een voorstel opgenomen voor overheveling van een deel van de middelen naar 2023. Reden hiervoor is dat op dit moment onduidelijk is wat de toekomst van de opvang is en daarmee eventuele (vervolg-)kosten voor de gemeente zullen zijn.

Crisisnoodopvang

Vanaf 8 augustus 2022 worden op verzoek van het Rijk en de VRU in het Belcompany-gebouw aan de Wageningselaan asielzoekende personen opgevangen in een crisisnoodopvangsetting. De eerste periode tot begin oktober betrof dit 72 personen. Gezien de behoefte aan extra opvang is besloten tot uitbreiding van de opvang naar totaal 156 personen tot begin januari 2023. De opvang verschilt op bepaalde punten van de opvang van Oekraïners. Bij de crisisnoodopvang ontvangt men geen leefgeld en wordt door middel van cateraars voorzien in maaltijden. Naast de kosten van catering gelden er kosten zoals huur, energielasten, aanpassing van het gebouw, bewaking, de dagelijkse coördinatie van de opvang (die door de VRU wordt uitgevoerd), dagbesteding, gezondheidszorg en kosten van gemaakte ambtelijke uren. Het merendeel van de opvangkosten wordt betaald door de VRU. De gemeente betaalt onder andere de vaste lasten van het gebouw. Het Rijk heeft bepaald dat alle kosten van zowel de VRU als de gemeente gedeclareerd kunnen worden bij het COA.

Investeringskredieten

Reconstructie fietspaden Rondweg-West (€ 90.000,-)

De uitgaven voor de reconstructie van de fietspaden Rondweg-West zijn door prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne € 90.000,- hoger. Voorgesteld wordt om ter dekking van deze hogere kosten een bedrag van € 90.000,- ten laste te brengen van de stelpost prijsstijgingen en te storten in de reserve dekking kapitaallasten. Ook voor de nu lopende projecten verwachten wij hogere kosten door de gestegen prijzen. In de jaarrekening komen wij daarop terug.

Vervangen geluidsschermen Grote Beer-Schelf (€ 66.500,-)

Zoals ook al in eerder bestuursrapportages aangegeven zijn de prijzen fors gestegen. Door materiaal schaarste zijn met name de prijzen van staal en kunststofproducten aanzienlijk gestegen. De kosten voor de vervanging van de geluidsschermen Grote Beer -Schelf, die voor een groot gedeelte bestaan uit staal en kunststof, zijn daardoor € 66.500,- hoger uitgevallen dan geraamd. Voorgesteld wordt om ter dekking van deze hogere kosten € 66.500,- ten laste te brengen van de stelpost prijsstijgingen en te storten in de reserve dekking kapitaallasten.

Saldo 3e bestuursrapportage 2022

Uiteindelijk resulteert deze 3e bestuursrapportage 2022 (na verwerking van de mutaties in de bestemmingsreserves) in een positief saldo van € 772.000,- voor 2022. Voorgesteld wordt dit resultaat te storten in de algemene reserve.

Het raadsvoorstel bij de bestuursrapportage bevat een begrotingswijziging waarin we de financiële over- en onderschrijdingen aan u voorleggen.

Over te hevelen budgetten van 2022 naar 2023 e.v. jaren

In de rapportage wordt voorgesteld om een aantal budgetten over te hevelen van 2022 naar 2023 e.v. jaren. Het gaat specifiek om de volgende budgetten:

Programma	Omschrijving	Bedrag
	Meerjarige budgetten	
1	Groenrenovaties	€ 615.000
1	Speelvoorzieningen	€ 90.000
1	Baggerwerkzaamheden	€ 170.000
1	Invoering omgevingswet	€ 753.000
1	Stikstofdossier	€ 155.000
1	Programma ENV	€ 2.050.000
2	Economische ontwikkelingen	€ 147.000
2	Project vestigingsbeleid	€ 29.000
2	Programma Vitale Binnenstad	€ 425.000
3	Participatiebudget	€ 200.000
3	Opgave Sociaal Domein	€ 234.000
3	ICT-fonds	€ 52.000
3	Opvang en beschermd wonen	€ 303.000
3	Project maatje achter de voordeur 2022-2024	€ 40.000
3	Preventieakkoord	€ 90.000
4	Veiligheidsbeleid	€ 61.000
Subtotaal over te hevelen meerjarige budgetten		€ 5.414.000
	Overige over te hevelen budgetten	
1	Parkeermaatregelen	€ 34.000
1	Kerkervisie	€ 50.000
1	Bestrijding maatschappelijke overlast en verloedering	€ 29.000
1	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	€ 19.000
1	Wonen en Leven omgevingsaanvragen	€ 105.000
1	Onderzoek begraafplaats	€ 60.000
1	Project High Five	€ 13.000
2	Evenementen	€ 40.000
3	Energielasten culturele instellingen	€ 65.000
3	Extra meldingen budgetloket, schuldhulpmaatjes en Kwintes	€ 75.000
3	Afrekening openbaar onderwijs	€ 8.000
3	Peuterwerk	€ 61.000
3	Oprichting stichting Urgente Noden	€ 50.000
3	Geschiedt maken van ruimtes voor theaterlessen De Muzen	€ 33.000
3	Stijgende energielasten Volksuniversiteit	€ 55.000
3	Amateurkunstbeoefening	€ 25.000
4	Opvang vluchtelingen Oekraïne	€ 1.000.000
6	Impulsen decembercirculaire 2021 en inwerkingtreding Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS)	€ 188.000
6	Tozo, Breed offensief en wetswijziging Participatiewet	€ 471.000
6	Digitale toegankelijkheid	€ 30.000
6	Bestel- en inkoopstelsel	€ 129.000
Subtotaal overige over te hevelen budgetten		€ 2.540.000
Totaal		€ 7.954.000

Met de overheveling van de budgetten wordt bewerkstelligd dat de geplande activiteiten c.q. resultaten kunnen worden uitgevoerd en de resultaten worden behaald. Het opnieuw beschikbaar stellen van deze budgetten per 1 januari 2023 zorgt ervoor dat de afgesproken activiteiten geen vertraging oplopen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar bijlage 3 in deze rapportage.

Financieel vertrekpunt

Het financieel vertrekpunt voor deze rapportage is de Programmabegroting 2022-2025, de 3e bestuursrapportage 2021, de 1e bestuursrapportage 2022, de Kaderbrief 2023-2026, de structurele effecten vanuit de meicirculaire 2022, het saldo van de 2e bestuursrapportage 2022 en het saldo van de Programmabegroting 2023-2026. De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2022 zijn voor het jaar 2022 en de taakmutaties voor de jaren 2022 tot en met 2026 in deze rapportage verwerkt. De financiële consequenties van de algemene mutaties voor de jaren 2023 en verder worden meegenomen in de eerste bestuursrapportage 2023 en Kadernota 2024-2027. Voor de inzichtelijkheid van het meerjarenperspectief zijn deze consequenties in onderstaande tabel reeds opgenomen.

bedragen x € 1.000,-	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Saldi Programmabegroting 2022-2025	1.191	28	-496	-1.409
Saldi septembercirculaire 2021		2.482	2.466	2.898
Saldi verwerking loon- en prijsstijgingen		-667	-862	-1.198
Saldi 3e bestuursrapportage 2021	-235	-12	-67	-67
Saldi decembercirculaire 2021		0	0	0
Verrekening saldi Programmabegroting 2022-2025 met de algemene reserve	-1.191	-28	496	1.409
Amendementen Programmabegroting 2022-2025	21	121	121	121
Subtotaal	-214	1.924	1.658	1.754
Parkeerexploitatie 2022-2025 (raad januari 2022)	58	204	176	190
Saldi 1e bestuursrapportage 2022	2.509	-614	-607	-607
Verrekening saldi 1e bestuursrapportage 2022 met de algemene reserve	-2.509	614	607	607
Saldi Kaderbrief 2023-2026		71	-1.712	-1.199
Saldi meicirculaire 2022		12.602	17.469	21.272
Reservering loon- prijsstijgingen		-3.145	-4.673	-6.032
Saldo voor 2e bestuursrapportage 2022	-156	11.656	12.918	15.985
Saldi 2e bestuursrapportage 2022	2.846	-329	-309	-229
Verrekening saldi 2e bestuursrapportage 2022 met de algemene reserve	-2.846			
Onttrekking van het resterend nadelig saldo 2022 aan de algemene reserve	156			
Ontwikkelingen vanuit Programmabegroting 2023-2026		-10.775	-10.288	-11.743
Verrekening saldo Programmabegroting 2023 met de algemene reserve		-552		
Saldo voor 3e bestuursrapportage 2022	0	0	2.321	4.013

Financiële effecten 3e bestuursrapportage 2022

In onderstaand overzicht vindt u de totaalbedragen voor de jaren 2022 tot en met 2025 van de financiële effecten c.q. ontwikkelingen zoals ze in deze rapportage zijn opgenomen.

In de bestuursrapportage hebben we een splitsing aangebracht tussen:

- financiële ontwikkelingen (afwijkingen) die effect hebben op het begrotingssaldo; deze ontwikkelingen zijn opgenomen en toegelicht bij de diverse programma's;
- budgettair neutrale afwijkingen; deze ontwikkelingen (die geen effect hebben op het begrotingssaldo, maar wel programma overschrijdend kunnen zijn) vindt u terug in bijlage 1.

Financiële effecten voor 2022

Deze rapportage laat voor het begrotingsjaar 2022 een verwacht positief saldo zien van € 772.000,-. De grootste afwijkingen die van invloed zijn op dit resultaat betreffen de hogere lasten energievoorziening Groenpoort (€ 200.000,- nadelig), lagere lasten sociale werkvoorziening (€ 470.000,- voordelig), hogere lasten Jeugd (€ 1.205.000,- nadelig), lagere lasten opvang beschermd wonen (€ 700.000,- voordelig) en lagere lasten prijsstijgingen en

investeringen € 1.405.000,- voordelig). Voorgesteld wordt om het voordeel van € 772.000,- te storten in de algemene reserve.

Financiële effecten voor 2023-2026

In de rapportage worden meerdere financiële ontwikkelingen gemeld die van invloed zijn op het meerjarenperspectief 2022-2025. U vindt deze ontwikkelingen terug bij de diverse programma's. Het financieel perspectief na deze bestuursrapportage laat een positief saldo zien van € 0,- in 2023, een positief saldo van € 2.321.000,- in 2024 en een positief saldo van € 4.013.000,- in 2025.

Bedragen x €1.000

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten	-8.094	0	0	0
Baten	-339	0	0	0
A. Saldo van baten en lasten 3e bestuursrapportage 2022	7.755	0	0	0
Onttrekkingen	1.128	0	0	0
Stortingen	8.111	0	0	0
B. Mutaties reserves 3e bestuursrapportage 2022	-6.983	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage 2022 (A+B)	772	0	0	0

Financieel perspectief na verwerking 3e bestuursrapportage 2022

Het financiële perspectief voor de komende jaren ziet er, na verwerking van de financiële effecten uit deze rapportage, samenvattend als volgt uit:

bedragen x € 1.000,-	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Saldo voor 3e bestuursrapportage 2022		0	2.321	4.013
Totaal 3e bestuursrapportage 2022	772	0	0	0
Financieel perspectief na 3e bestuursrapportage 2022	772	0	2.321	4.013

Samenvatting financiële afwijkingen 3e bestuursrapportage 2022

Hieronder vindt u de financiële afwijkingen per programma.

Bedragen x €1.000

Programma	Raming 2022				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
1 Fysieke Leefomgeving					
0.10A - Mutaties reserves Fysieke Leefomgeving	0	0	1.128	4.143	-3.015
0.3A - Beheer overige gebouwen en gronden	0	-2	0	0	-2
2.1A - Verkeer en vervoer	145	0	0	0	-145
2.1B - Verkeer en vervoer	-47	0	0	0	47
5.5A - Cultureel Erfgoed	-150	0	0	0	150
5.7A - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-705	0	0	0	705
6.1C - Samenkracht en burgerparticipatie	-29	0	0	0	29
6.1D - Samenkracht en burgerparticipatie	0	10	0	0	10
7.2A - Riolering	-170	0	0	0	170
7.4A - Milieubeheer	200	0	0	0	-200
7.4D - Milieubeheer	-2.205	0	0	0	2.205
7.5A - Begraafplaatsen	-60	0	0	0	60
8.1A - Ruimtelijke Ordening	26	37	0	0	11
8.1C - Ruimtelijke Ordening	-753	0	0	0	753
8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	984	0	0	0	-984
8.3B - Wonen en bouwen	-85	-90	0	0	-5
8.3D - Wonen en bouwen	65	0	0	0	-65
Totaal 1 Fysieke Leefomgeving	-2.784	-45	1.128	4.143	-275
2 Economie, Werk en Ontwikkeling					
0.10B - Mutaties reserves Economie, Werk en Ontwikkeling	0	0	0	641	-641
3.1A - Economische ontwikkeling	-147	0	0	0	147
3.1C - Economische ontwikkeling	-425	0	0	0	425
3.3B - Bedrijfsloket en -regelingen	0	0	0	0	0
3.4A - Economische promotie	-29	0	0	0	29
3.4B - Economische promotie	-40	0	0	0	40
Totaal 2 Economie, Werk en Ontwikkeling	-641	0	0	641	0
3 Sociale Leefomgeving					
0.10C - Mutaties reserves Sociale Leefomgeving	0	0	0	1.291	-1.291
4.2A - Openbaar basisonderwijs	0	-6	0	0	-6
4.3A - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-371	0	0	0	371
4.3C - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	27	0	0	27
5.2A - Sportaccommodaties	0	39	0	0	39
5.3A - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	-189	0	0	-189
5.3B - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-228	0	0	0	228
6.1A - Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0
6.2A - Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3A - Inkomensregelingen	-100	0	0	0	100
6.4 - Begeleide participatie	-470	0	0	0	470
6.5A - Arbeidsparticipatie	-200	0	0	0	200
6.71A - Maatwerkdienstverlening 18+	-275	0	0	0	275
6.72A - Maatwerkdienstverlening 18-	-234	0	0	0	234
6.72B - Maatwerkdienstverlening 18-	1.205	0	0	0	-1.205
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	-1.043	0	0	0	1.043
7.1A - Volksgezondheid	-90	0	0	0	90
Totaal 3 Sociale Leefomgeving	-1.806	-129	0	1.291	386
4 Burger en Bestuur					
0.10D - Mutaties reserves Burger en Bestuur	0	0	0	1.061	-1.061

Programma	Raming 2022				
1.1A - Crisisbeheersing en Brandweer	-1.000	0	0	0	1.000
1.1B - Crisisbeheersing en Brandweer	564	0	0	0	-564
1.2 - Openbare orde en veiligheid	-61	0	0	0	61
Totaal 4 Burger en Bestuur	-497	0	0	1.061	-564
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien					
0.10E - Mutaties reserves Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	0	0	0	157	-157
0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-172	0	0	-172
0.8 - Overige baten en lasten	-1.548	0	0	0	1.548
Totaal 5 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	-1.548	-172	0	157	1.219
6 Bedrijfsvoering					
0.10F - Mutaties reserves Bedrijfsvoering	0	0	0	818	-818
0.4F - Overhead (communicatie)	-30	0	0	0	30
0.4G - Overhead (Juridische zaken)	-129	0	0	0	129
0.4N - Overhead (Vastgoed)	0	6	0	0	6
9.914 - Algemeen Bijstand, Reintegratie en Participatie	-471	0	0	0	471
9.915 - Algemeen Beleid (MO)	-188	0	0	0	188
Totaal 6 Bedrijfsvoering	-818	6	0	818	6
Gerealiseerd resultaat	-8.094	-339	1.128	8.111	772

Prognose stand algemene reserve

Onderstaand vindt u de prognose van de stand van de algemene reserve. In deze prognose is nog geen rekening gehouden met het saldo van deze bestuursrapportage.

Stand algemene reserve (bedragen x € 1.000,-)	2022
Stand per 1/1	20.082
Toevoegingen regulier	20
Onttrekkingen regulier	-16
Quasi inbesteden welzijn (1e berap 2020 en Kaderbrief 2021-2024)	-175
Onttrekkingen/storingsen o.b.v. Programmabegroting 2021-2024	604
IKC Franse Gat (raad 21/01/2021)	-47
Onttrekkingen/storingsen o.b.v. Programmabegroting 2022-2025	1.191
Amendement Programmabegroting 2022-2025	-4
Resultaat Jaarstukken 2021	3.655
Resultaat Projectenboek 2022	282
Resultaat 1e berap 2022	2.509
Resultaat 2e berap 2022	2.846
Onttrekking van het resterend nadelig saldo 2022	-156
Prognose stand algemene reserve per 1-11-2022	30.791

Programma 1: Fysieke leefomgeving

Financiële ontwikkelingen Fysieke leefomgeving

Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten				
2.1A - Verkeer en vervoer	145	0	0	0
2.1B - Verkeer en vervoer	-47	0	0	0
5.5A - Cultureel Erfgoed	-150	0	0	0
5.7A - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-705	0	0	0
6.1C - Samenkracht en burgerparticipatie	-29	0	0	0
7.2A - Riolering	-170	0	0	0
7.4A - Milieubeheer	200	0	0	0
7.4D - Milieubeheer	-2.205	0	0	0
7.5A - Begraafplaatsen	-60	0	0	0
8.1A - Ruimtelijke Ordening	26	0	0	0
8.1C - Ruimtelijke Ordening	-753	0	0	0
8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	984	0	0	0
8.3B - Wonen en bouwen	-85	0	0	0
8.3D - Wonen en bouwen	65	0	0	0
Totaal Lasten	-2.784	0	0	0
Baten				
0.3A - Beheer overige gebouwen en gronden	-2	0	0	0
6.1D - Samenkracht en burgerparticipatie	10	0	0	0
8.1A - Ruimtelijke Ordening	37	0	0	0
8.3B - Wonen en bouwen	-90	0	0	0
Totaal Baten	-45	0	0	0
Saldo van baten en lasten	2.740	0	0	0
Onttrekkingen				
0.10A - Mutaties reserves Fysieke Leefomgeving	1.128	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	1.128	0	0	0
Stortingen				
0.10A - Mutaties reserves Fysieke Leefomgeving	4.143	0	0	0
Totaal Stortingen	4.143	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-3.015	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage	-275	0	0	0

Toelichting financiële ontwikkelingen

Lasten

2.1A - Verkeer en vervoer (hogere lasten energielasten openbare verlichting € 145.000,-)

De energiekosten vallen door de prijsstijgingen op de energiemarkt dit jaar hoger uit, zoals al aangekondigd in eerdere bestuursrapportages. Op basis van de gegevens bekend bij de tweede bestuursrapportage is bij risico's en ontwikkelingen een inschatting gemaakt dat we € 720.000,- hogere energiekosten verwachten. Echter omdat wij dit jaar de energie nog afnemen via Citytec, die een veel lager tarief doorrekent dan de actuele prijzen, komen de energiekosten voor de openbare verlichting € 145.000,- hoger uit dan begroot. Voorgesteld wordt om de hogere energiekosten ad € 145.000,- te dekken uit de stelpost prijsstijgingen.

2.1B - Verkeer en vervoer (lagere lasten parkeren bedrijventerrein Nijverkamp en project High Five € 47.000,-)

We zijn met de bedrijven direct ten zuiden van de A12 in gesprek over de daar geconstateerde parkeerproblematiek. De verwachting is dat wij dit jaar de daaruit

voortvloeiende maatregelen niet kunnen uitvoeren. Ook willen we de signalen ten aanzien van parkeren op het bedrijventerrein Nijverkamp nader onderzoeken. Wij stellen daarom voor om het restant budget ad € 34.000 via de reserve meerjarige middelen mee te nemen naar 2023.

In 2022 is afgerond € 26.000,- subsidie gekregen voor het project High Five. De uitvoering van het project is aan het begin van het nieuwe schooljaar in september gestart en eindigt aan het einde van het schooljaar in 2023. Voorgesteld wordt om het restant budget ad € 13.000,- via de reserve meerjarige middelen mee te nemen naar 2023.

5.5A - Cultureel Erfgoed (lagere lasten kerkervisie en monumenten € 150.000,-)

In 2021 is een subsidieverzoek ingediend voor de kerkervisie. Via de decentrale uitkering hebben wij een budget ontvangen van € 50.000,-. Vanwege capaciteitsgebrek is er nog geen start gemaakt met het opstellen van een kerkervisie. De komende periode wordt het overleg met de kerkbesturen gestart met als doel om te komen tot een visie over de toekomst van de (monumentale) kerkgebouwen. Het voorstel is om dit budget van € 50.000,- bij deze 3e bestuursrapportage af te ramen en via de reserve meerjarige middelen mee te nemen naar 2023.

In 2022 bedraagt het budget voor monumenten afgerond € 131.000,-. Aangezien er nog maar zeer beperkt gebruik is gemaakt van deze mogelijkheid tot subsidieverlening, is er nog een subsidiebudget beschikbaar van afgerond € 123.000,-. Ondanks de inspanningen om de mogelijkheid tot subsidie bij de inwoners onder de aandacht te brengen zien we dat er relatief weinig verzoeken worden ingediend. Het voorstel is om het budget af te ramen met € 100.000,-. In 2023 wordt de subsidieverordening geëvalueerd.

5.7A - Openbaar groen en (openlucht) recreatie (lagere lasten openbaar groen 705.000,-)

Conform de aankondiging in de 2e bestuursrapportage zijn de meeste geplande groenrenovaties en het (ver)planten van bomen en plantsoenen doorgeschoven naar 2023. Dit komt door de langdurige procedure rond de Europese aanbestedingen. Het geplande werk wordt in 2023 alsnog uitgevoerd. Daarom wordt voorgesteld om het restant budget ad € 705.000,- via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

6.1C - Samenkracht en burgerparticipatie (lagere lasten leefbaarheid € 29.000,-)

Voor de bestrijding van maatschappelijke overlast en verloedering is door het Rijk meerjarig geld beschikbaar gesteld, welke uitsluitend voor dit doel aangewend mag worden. Het restant budget (€ 29.000,-) is in 2022 niet besteed. Voorgesteld wordt dit budget via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

7.2A - Riolering (lagere lasten baggerwerkzaamheden € 170.000,-)

Voor het project baggerwerkzaamheden wordt in 2022 niet het gehele bedrag besteed. Er blijft naar verwachting een bedrag van € 170.000,- in 2022 over. Het project heeft een meerjarig karakter en wordt gefaseerd uitgevoerd en zal doorlopen na 2022. Conform eerdere besluitvorming wordt voorgesteld om deze € 170.000,- via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

7.4A - Milieubeheer (hogere lasten energievoorziening € 200.000,-)

De gemeente heeft een actieve rol vervuld in het realiseren van een duurzame energievoorziening in de nieuwe wijk Groenpoort. De gemeente heeft advies ingewonnen voor een optimaal energieconcept en er heeft een aanbesteding plaatsgevonden om te komen tot een PPS (publiek private samenwerking)-constructie. Tenslotte zijn er diverse adviezen ingewonnen over de technische, economische en juridische haalbaarheid van het beoogde systeem. Een deel van de gemaakte kosten kan worden toegerekend en doorbelast

aan DEVOG. Het resterende deel van maximaal € 200.000,- is toe te rekenen aan de gemeente.

7.4D - Milieubeheer (lagere lasten stikstofdossier en Programma Energie Neutraal Veenendaal € 2.205.000,-)

De middelen voor het stikstofdossier zijn voor meerjarig gebruik beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt het resterende budget van € 155.000,- in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen via de reserve meerjarige middelen.

De middelen van het programma Energie Neutraal Veenendaal zijn voor meerjarig gebruik beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt € 2.050.000,- in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen via reserve meerjarige middelen.

7.5A - Begraafplaatsen (lagere lasten onderzoek wandelpark € 60.000,-)

In de exploitatiebegroting is in 2022 € 60.000,- gereserveerd voor een onderzoek op de begraafplaats naar de mogelijkheid tot omvorming naar wandelpark. Het onderzoek heeft echter nog niet plaatsgevonden en verwacht wordt dat in 2023 het onderzoek zal worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen naar 2023.

8.1A - Ruimtelijke Ordening (hogere lasten bestemmingsplannen € 26.000,-)

Door de vele ruimtelijke procedures worden er ook extra kosten gemaakt. Het voorstel is om het budget te verhogen met € 26.000,-. Hier staat een hogere inkomst ad € 37.000,- tegenover (zie Baten 8.1.A).

8.1C - Ruimtelijke Ordening (lagere lasten Omgevingswet € 753.000,-)

Minister de Jonge heeft op 14 oktober 2022 aangekondigd dat de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2023 zal plaatsvinden. Voor de gemeentelijke organisatie betekent dit een andere manier van werken. Met het Programma invoering Omgevingswet worden alle werkzaamheden voorbereid die nodig zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Deze voorbereiding wordt zoveel mogelijk uitgevoerd door medewerkers van de gemeente, zij worden hiervoor beschikbaar gesteld. Omdat dit ten koste gaat van de lijnwerkzaamheden, die met de onzekerheid van de nieuwe Wet ook nog eens in omvang toenemen, worden hiervoor extra medewerkers ingehuurd. De nieuwe Omgevingswet is complex en omvangrijk. Na 1 juli moeten de initiatiefnemers (vergunning aanvragers) en medewerkers nog leren omgaan met de nieuwe wet in de praktijk. Ook dan vraagt dit extra capaciteit. De beschikbare middelen worden hiervoor ingezet. Voorgesteld wordt een bedrag van € 753.000,- over te hevelen naar 2023 en in dat jaar beschikbaar te stellen voor de verdere voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet.

In de septembercirculaire is een bedrag van € 436.000 beschikbaar gesteld voor de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Deze middelen maken ook onderdeel uit van het over te hevelen bedrag.

8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (hogere lasten € 984.000)

In 2021 is een tweetal specifieke uitkeringen ontvangen in het kader van de regeling huisvesting aandachtsgroepen en de huisvesting vergunninghouders. Daarnaast heeft de provincie een subsidie toegekend voor een haalbaarheidsonderzoek transformatie voormalig kantoor Belcompany. Bij de jaarrekening 2021 is een totaalbedrag van afgerond € 1.003.000,- gestort in de risicoreserve grondexploitatie om over te hevelen naar 2022. Via deze bestuursrapportage wordt dit bedrag van afgerond € 1.003.000,- weer in 2022 beschikbaar gesteld. Hiermee wordt geregeld dat de gesubsidieerde uitgaven en de dekking vanuit de hiervoor ontvangen subsidie in hetzelfde boekjaar komen. Daarnaast vindt er een correctie plaats van een tekort bij de jaarrekening 2020 van afgerond € 19.000,-.

8.3B - Wonen en bouwen (lagere lasten Wet kwaliteitsborging bouwen € 85.000,-)

In de decembercirculaire 2021 en septembercirculaire 2022 is een bedrag van in totaal € 105.000,- beschikbaar gesteld voor de Wet kwaliteitsborging bouwen. Op dit moment is nog

onvoldoende duidelijk wat de gevolgen zijn van deze wet. Voorgesteld wordt deze middelen over te hevelen naar 2023 en in dat jaar opnieuw beschikbaar te stellen.

Het budget voor de welstandsadviesering is bijna volledig benut. Het voorstel is om het budget bij de 3e bestuursrapportage te verhogen met € 20.000,- en de kosten ten laste te brengen van de egalisatiereserve bouwleges.

8.3D - Wonen en bouwen (hogere lasten startersleningen 65.000,-)

Volgens het bestaande beleid worden de rentekosten van de startersleningen ten laste gebracht van de reserve starters -en blijversleningen. De rentekosten waren echter niet begroot en bedragen in 2022 € 105.000,-. Door de verrekening via de reserve verloopt deze mutatie budgettair neutraal. In de 1e bestuursrapportage 2023 worden de rentekosten van de starters- en blijversleningen structureel verwerkt in de begroting.

Voor 2022 is een budget beschikbaar van € 63.000,- voor duurzaamheidsleningen. De rentekosten bedragen in 2022 € 23.000,-. Voorgesteld wordt een bedrag van € 40.000,- te laten vrijvallen ten gunste van het resultaat van de 3e bestuursrapportage.

Baten

8.1A - Ruimtelijke Ordening (hogere baten bestemmingsplannen € 37.000,-)

Aan inkomsten is een bedrag begroot van € 66.400,-. Omdat er in 2022 relatief veel langlopende ruimtelijke procedures zijn afgerond, bedraagt de meeropbrengst afgerond € 37.000,-. Hier staan € 26.000,- aan extra kosten tegenover (zie lasten 8.1.A). Per saldo komt een bedrag van afgerond € 11.000,- ten gunste van het resultaat.

8.3B - Wonen en bouwen (lagere baten toezicht € 90.000,-)

Een aantal jaren geleden zijn 2 dwangsommen van in totaal € 90.000,- opgelegd vanwege het bouwen en gebruik, in afwijking van een verleende omgevingsvergunning aan de Stationsstraat. Tot op heden zijn deze dwangsommen niet betaald en invordering blijkt niet meer mogelijk te zijn. De dwangsommen zijn ingetrokken en dit resulteert in een eenmalige lagere baten van € 90.000,-.

Reservemutaties

Egalisatiereserve bouwleges: onttrekking (€ 20.000,-)

Zie toelichting lasten 8.3B.

Reserve starters- en blijversleningen: onttrekking (105.000,-)

Volgens het bestaande beleid worden de rentekosten van de startersleningen ten laste gebracht van de reserve starters -en blijversleningen. De rentekosten bedragen in 2022 € 105.000,-. Door de verrekening via de reserve verloopt deze mutatie budgettair neutraal. In de 1e bestuursrapportage 2023 worden de rentekosten van de starters- en blijversleningen structureel verwerkt in de begroting.

Risicoreserve bouwgrond exploitatie: onttrekking (€ 1.003.000,-)

Zie toelichting lasten 8.2.

Reserve meerjarige middelen: storting (€ 4.143.000,-)

Voorgesteld wordt om de resterende middelen ten behoeve van de diverse doelen, ad. in totaal € 4.143.000,-, via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

Risico's/ ontwikkelingen Fysieke leefomgeving

WABO-leges

De geraamde opbrengst van de WABO-leges voor het jaar 2022 bedraagt € 2.062.000,-. In dit bedrag zijn ook de inhuurkosten voor tijdelijk personeel verwerkt.

Op 1 september 2022 bedragen de inkomsten van de WABO-leges € 980.628,-. De tot nu toe gerealiseerde inkomsten lopen achter ten opzichte van de geraamde jaaropbrengst. Hoewel het aantal bouwplannen gemiddeld is, betreft het relatief veel kleine plannen waardoor de opbrengst van de WABO-leges achterblijft. Gelet op de werkvoorraad bedraagt de legesopbrengst in 2022 naar verwachting tussen de € 1.600.000,- en € 1.800.000,-. Bij de

vaststelling van de jaarrekening wordt het definitieve resultaat bepaald en biedt de egalisatiereserve WABO-leges voldoende ruimte om een tegenvallend resultaat te compenseren.

Openbare ruimte

In verband met het rechtmatig willen inkopen en het ontbreken van de raamovereenkomsten op een aantal activiteiten in de openbare ruimte is een aantal inkoopactiviteiten stilgelegd. Op een aantal activiteiten zitten we aan de Europese aanbestedingsgrens. Indien we toch blijven inkopen zullen we deze drempel overschrijden en daardoor onrechtmatig handelen. Er wordt op dit moment gewerkt aan de diverse raamovereenkomsten om zo de werken in 2023 weer uit te kunnen voeren. Dit betekent dat op een aantal activiteiten in de openbare ruimte het budget voor 2022 niet volledig wordt uitgegeven. Momenteel is nog onbekend hoeveel budget er overblijft: bij de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld om de dan nog resterende budgetten via een resultaatbestemming opnieuw beschikbaar te stellen om zo alsnog de activiteiten uit te kunnen voeren die voor 2022 gepland stonden.

Riolering

Voor het onderhoud van de druk/persriolen wordt een overschrijding verwacht van € 113.000,-. De overschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door niet voorziene uitgaven zoals het vervangen van de modems omdat KPN de 3G modems niet meer ondersteunt. Diverse luchtpersrioolgemalen gaven grote storingen en waren aan het eind van hun levensduur waardoor zij vervangen moesten worden. Omdat op dit moment nog niet aangegeven kan worden of deze overschrijding opgevangen kan worden binnen het totale taakveld rioleringen wordt voorgesteld het nadeel bij de jaarrekening te verwerken. Het saldo op het taakveld rioleringen wordt dan gestort of onttrokken uit de voorziening riolering.

Programma 2: Economie, Werk en Ontwikkeling

Financiële ontwikkelingen Economie, Werk en Ontwikkeling

Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten				
3.1A - Economische ontwikkeling	-147	0	0	0
3.1C - Economische ontwikkeling	-425	0	0	0
3.3B - Bedrijfsloket en -regelingen	0	0	0	0
3.4A - Economische promotie	-29	0	0	0
3.4B - Economische promotie	-40	0	0	0
Totaal Lasten	-641	0	0	0
Saldo van baten en lasten	641	0	0	0
Stortingen				
0.10B - Mutaties reserves Economie, Werk en Ontwikkeling	641	0	0	0
Totaal Stortingen	641	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-641	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage	0	0	0	0

Toelichtingen financiële ontwikkelingen

Lasten

3.1A - Economische ontwikkeling (lagere lasten economische ontwikkeling € 147.000,-)

In 2022 is een provinciale subsidie ontvangen gericht op de versterking van de organisatiestructuur in de binnenstad. Van de drie projecten die via deze subsidie worden gerealiseerd zijn inmiddels twee gestart en deze verlopen volgens planning. Belangrijk ijkpunt was de uitslag van de BIZ-verkiezing van 2 november 2022 waarbij een ruime meerderheid heeft gekozen voor een continuering van de BIZ. De voorbereidingen voor het derde project, gericht op een activiteiten-, promotie- en marketingplan voor de binnenstad zijn inmiddels gestart. Dit project heeft een scope van 5 jaar. De verwachting is dat dit plan in het eerste kwartaal van 2023 gereed is.

Binnen dit taakveld staat tevens de extra gemeentelijke bijdrage aan het Bernhard van Kreelfonds begroot. De verwachting is dat hier in 2023 nog gebruik van wordt gemaakt. Voorstel is dit bedrag van € 15.000,- over te hevelen naar 2023.

Vanwege nog niet ingevulde vacatureruimte en prioritering van werkzaamheden is de opzet van het project Herwaardering Vakmanschap vertraagd. Voorgesteld wordt om het restant van € 59.000,- over te hevelen naar 2023 voor uitvoering van het project. Daarnaast wordt voorgesteld om van de in 2022 beschikbare middelen € 23.000,- over te hevelen naar 2023. Dit budget is gericht op de doorontwikkeling van ondernemersdienstverlening. Een voorstel voor de besteding hiervan wordt in november aan de directie voorgelegd.

De besteding van het budget uitvoering actieplan Visie Bedrijventerreinen wordt nog uitgewerkt, in afwachting van vaststelling Visie Bedrijventerreinen. Voorgesteld wordt dit budget van € 25.000,- over te hevelen naar 2023.

3.1C - Economische ontwikkeling (lagere lasten programma Vitale Binnenstad € 425.000,-)

Vanuit Programma Vitale Binnenstad is de verwachting dat er per 31 december 2022 € 500.000,- over blijft. Hiervan is € 75.000,- te relateren aan een vooruit ontvangen subsidie en voor een bedrag van € 425.000,- wordt voorgesteld dit over te hevelen naar 2023 via de reserve meerjarige middelen.

Er zijn verschillende redenen waarom we die € 425.000,- dit jaar niet uitgeven. Zo is een aanzienlijk deel van het budget via de Regeling Transformatie & Verplaatsing detailhandel wel beschikbaar. Uitbetaling vindt echter pas plaats in 2023 nadat de verbouwing van het te transformeren pand is afgerond. Voor het onderdeel vergroenen en beleven van de binnenstad zijn we dit jaar wel begonnen met de planvorming maar de uitvoering zal pas in 2023 plaatsvinden. Tenslotte vallen de kosten voor de inzet van de gebiedsregisseur die de transformaties in de binnenstad moet organiseren dit jaar lager uit omdat we hiervoor eenmalig een subsidie van de provincie Utrecht hebben ontvangen.

3.4A - Economische promotie (lagere lasten vestigingsbeleid € 29.000,-)

Vanuit het project vestigingsbeleid worden voor het onderwerp Promotie enkele campagnes gehouden gericht op zowel ondernemers voor de bedrijventerreinen als voor de detailhandel in de binnenstad. In december 2022 wordt een eerste campagne gestart die een doorlooptijd heeft naar 2023. Aangezien er in 2023 geen projectbudget meer beschikbaar is wordt voorgesteld de in 2022 resterende middelen van € 29.000,- over te hevelen naar 2023 zodat de resterende projecten kunnen worden uitgevoerd en afgerond.

3.4B - Economische promotie (lagere lasten evenementen € 40.000,-)

In 2021 is vanwege de coronapandemie € 90.000,- van het niet ingezette evenementenbudget overgeheveld naar 2022. In 2022 zijn -conform verwachting- meer aanvragen dan gebruikelijk om subsidie voor evenementen ontvangen. Ook werden hogere bijdragen gevraagd, vanwege de gestegen kosten voor evenementen (onder andere ook toegenomen kosten voor beveiliging vanwege een terugtrekkende politie).

Van het totaal beschikbare budget in 2022 resteert naar verwachting € 40.000,-. Ook in 2023 worden meer en ook hogere aanvragen verwacht. Daar komt bij dat in 2023 een nieuw evenementenbeleid wordt vastgesteld waardoor evenementen (mede door het participatietraject) meer aandacht krijgen en er wellicht daardoor ook nog meer aanvragen om subsidie worden ingediend. Voorgesteld wordt om het restant budget van € 40.000,- over te hevelen naar 2023 en in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen als evenementenbudget.

Baten

N.v.t.

Reservemutaties

Reserve meerjarige middelen: storting (€ 641.000,-)

Voorgesteld wordt om de resterende middelen ten behoeve van de diverse doelen, van in totaal € 641.000,-, via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

Risico's/ ontwikkelingen Economie, Werk en Ontwikkeling

Arbeidsmarktontwikkelingen

Uit de cijfers van het UWV blijkt dat de spanning op de arbeidsmarkt in de regio Foodvalley oploopt. Vergeleken met een jaar geleden zijn er 34% meer vacatures. Vergeleken met het tweede kwartaal in 2020 - het begin van de coronacrisis - is het aantal vacatures zelfs verdubbeld.

Tegelijk daalt het aanbod van werkzoekenden fors. Dit leidt tot oplopende personeelstekorten bij werkgevers en tegelijk meer kansen op werk voor werkzoekenden. De krapte is zichtbaar in alle beroepsgroepen en is nog niet eerder zo groot geweest. De arbeidsparticipatie van ouderen is toegenomen. Dit betekent dat er meer 50-plussers dan voor de coronacrisis aan het werk zijn.

Of de afbouw van de landelijke corona-steunmaatregelen heeft geleid tot een toename van het aantal faillissementen is nog (steeds) niet inzichtelijk.

Naar verwachting zullen de effecten van de sterk gestegen energietarieven zich doen gelden op de werkgelegenheid. Landelijke steunmaatregelen zullen erop gericht zijn om deze tegen te gaan maar het is nog niet duidelijk welke dit zijn en wanneer deze van kracht worden.

Voortdurend aandachtspunt in onze arbeidsmarktregio Foodvalley, net als in andere regio's, is het realiseren van een goede aansluiting tussen vacatures en beschikbare kandidaten. Hierbij gaat het om de afstemming tussen de flexibiliteit van werkgevers om functieprofielen aan te passen, en vervolgens het kunnen aanbieden van kandidaten die hier in grote mate aan kunnen voldoen. In de regio worden verschillende projecten geïnitieerd en uitgevoerd om deze aansluiting te verbeteren en te versterken, waarbij ook nieuwe groepen inwoners worden benaderd. Bij dit laatste gaat het in grote mate om het zogenaamde onbenutte arbeidspotentieel.

Programma 3: Sociale leefomgeving

Financiële ontwikkelingen Sociale leefomgeving

Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten				
4.3A - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-371	0	0	0
5.3B - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-228	0	0	0
6.2A - Wijkteams	0	0	0	0
6.3A - Inkomensregelingen	-100	0	0	0
6.4 - Begeleide participatie	-470	0	0	0
6.5A - Arbeidsparticipatie	-200	0	0	0
6.71A - Maatwerkdienstverlening 18+	-275	0	0	0
6.72A - Maatwerkdienstverlening 18-	-234	0	0	0
6.72B - Maatwerkdienstverlening 18-	1.205	0	0	0
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	-1.043	0	0	0
7.1A - Volksgezondheid	-90	0	0	0
Totaal Lasten	-1.806	0	0	0
Baten				
4.2A - Openbaar basisonderwijs	-6	0	0	0
4.3C - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	27	0	0	0
5.2A - Sportaccommodaties	39	0	0	0
5.3A - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-189	0	0	0
6.1A - Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0
Totaal Baten	-129	0	0	0
Saldo van baten en lasten	1.677	0	0	0
Stortingen				
0.10C - Mutaties reserves Sociale Leefomgeving	1.291	0	0	0
Totaal Stortingen	1.291	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-1.291	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage	386	0	0	0

Toelichtingen financiële ontwikkelingen

Lasten

4.3A - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken (lagere lasten leerlingenvervoer, onderwijsbeleid en peuterwerk € 371.000,-)

In 2022 verwachten we ca. € 250.000,- over te houden op het leerlingenvervoer. Er zijn in 2022 minder ritten gemaakt door COVID19. In de zomer 2023 treedt de nieuwe verordening in werking. Op basis daarvan worden de financiële consequenties bekeken voor 2023 e.v.

In deze rapportage wordt voorgesteld om de restantmiddelen van het ICT- fonds, ad € 52.000,- over te hevelen naar 2023.

Voor het peuterwerk wordt conform collegebesluit van 13 september 2022 voorgesteld om het restantbudget van 2022, ad € 61.000,- over te hevelen naar 2023.

Bij de jaarrekening 2021 is € 8.000,- overgeheveld voor de afrekening openbaar onderwijs. In verband met andere prioriteiten wordt deze 5-jaarlijkse afrekening opgesteld in 2023. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2023.

5.3B - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (lagere lasten volksuniversiteit, muziekschool, cultuurvisie en amateurkunstbeoefening € 228.000,-)

Voor de culturele instellingen zijn de stijgende energielasten een zorgpunt en bij het verlenen van de subsidies werden deze kosten nog niet voorzien. Hoewel de culturele instellingen ook zelf aan een oplossing moeten werken, lijken de reserves van diverse culturele instellingen voorsnog niet groot genoeg om deze gestegen kosten te dekken. Voorgesteld wordt om de resterende middelen ad. € 55.000,- over te hevelen naar 2023 en in dat jaar beschikbaar te stellen ter dekking van de afrekening energielasten 2022.

De Muzen verzorgt conform de subsidieafspraken theaterlessen. Er is een wachtlijst. In de Cultuurvisie is opgenomen dat alle inwoners kunst en cultuur kunnen beleven en dat we actief cultuureducatie stimuleren. Een lange wachtlijst is vanuit dat perspectief dan ook onwenselijk. Om de wachtlijst weg te werken worden er twee extra ruimtes ingezet. Deze dienen nog geschikt te worden gemaakt voor theaterlessen. Voorgesteld wordt om - aanvullend op de bijdrage door De Muzen en de SBCV- de in 2022 voor de Muzen resterende middelen ad. € 32.500,- over te hevelen naar 2023 en hiervoor beschikbaar te stellen.

In de cultuurvisie staat de opdracht om de zaalhuurregeling aan te passen, zodat amateurkunst optimaal gebruik maakt van subsidie op zaalhuur. De zaalhuurregeling is bestaand beleid en dit beleid moet worden aangepast. In 2022 wordt hiermee gestart en dit zal doorlopen in 2023. Voorgesteld wordt om ten behoeve van uitvoering van deze taak € 25.000,- over te hevelen naar 2023. Het restantbudget dat niet wordt besteed in 2022 (€ 50.000,-), kan terugvloeien naar de algemene middelen.

6.3A - Inkomensregelingen (lagere lasten IOAW € 100.000,-)

De gemeente ontvangt van het Rijk een BUIG-budget. Dit budget is bedoeld voor de financiering van uitkeringen op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Loonkostensubsidies. In september is het voorlopig budget 2023 bekend gemaakt. De voorlopige budgetten worden – in lijn met voorgaande jaren- budgetneutraal verwerkt in de derde bestuursrapportage. Het Rijk heeft tevens het definitieve budget 2022 bekend gemaakt en ook dit budget wordt budgetneutraal verwerkt in deze bestuursrapportage.

Het verloop van het aantal uitkeringen en loonkostensubsidie voor de laatste drie maanden is redelijk goed in te schatten. Het opboeken en de ontvangst van vorderingen verloopt daarentegen altijd wat minder voorspelbaar. Op basis van de huidige ontwikkelingen verwachten we een beperkt voordeel ten opzichte van de beschikbare middelen. Voorgesteld wordt om in deze bestuursrapportage € 100.000,- af te ramen (incidenteel).

6.4 - Begeleide participatie (lagere lasten sociale werkvoorziening € 470.000,-)

We zien dat de rijksbijdrage voor de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) per werkplek toeneemt. Daarmee wordt het subsidietekort per werkplek steeds kleiner. In 2018 is afgesproken dat de gemeente het subsidietekort boven de € 1.200,- per werkplek compenseert. Over 2022 komt het subsidietekort uit op ongeveer € 1.200,- per werkplek. Daarmee wordt naar verwachting geen beroep gedaan op gemeentelijke compensatie en vallen middelen vrij. De extra middelen ter compensatie van Covid voor WSW over 2022 worden volledig overgemaakt naar IW4. Voor Veenendaal is dit budgetneutraal.

Binnen het taakveld Begeleide participatie valt ook beschut werk. In 2022 verstrekken we een begeleidingsvergoeding van € 8.100,- per werkplek. De aantallen beschut werk zullen de komende periode oplopen. Het Rijk bepleit een versnelling van de groei. Landelijk is er ook discussie over de hoogte van de begeleidingsvergoeding. VNG en Cedris stellen dat de huidige vergoeding onvoldoende is om dit product kostendekkend uit te kunnen voeren. Zij verwijzen naar ervaringscijfers van SW-bedrijven (waaronder IW4). Momenteel wordt in opdracht van het ministerie van SZW onderzoek gedaan naar de begeleidingskosten

Beschut werken. Naar verwachting wordt dit onderzoek begin 2023 afgerond. Vooralsnog volgen we de landelijke discussie op de voet. In 2023 zullen we in samenhang met taakveld participatie antwoord geven op de financierings- en dekkingsvraag.

6.5A - Arbeidsparticipatie (lagere lasten re-integratie € 200.000,-)

Het participatiebudget heeft een verwacht overschot van circa € 200.000,-. Dit overschot voor arbeidsparticipatie willen we overhevelen naar 2023. Deze middelen willen wij besteden om de kwaliteit van de dienstverlening voor de doelgroep banenafpraak te verbeteren. Verder wordt het geld ingezet om de oplopende doelgroep banenafpraak beter te faciliteren. De eenmalige overheveling uit 2022 is nodig om gegeven de krimpende re-integratiebudgetten de dienstverlening voor de nieuwe doelgroep uit te breiden. In 2023 hebben we een beter zicht op de meerjarenbudgetten en uitgaven van taakvelden Begeleide participatie en Arbeidsparticipatie (re-integratie). Dan zullen we voorstellen doen voor de structurele budgetverdeling waarbij onder andere ook de benodigde personeelscapaciteit wordt betrokken.

6.71A - Maatwerkdienstverlening 18+ (lagere lasten compensatieregeling maatwerk voorzieningen en schuldhulpverlening € 275.000,-)

We verwachten het budget compensatieregeling maatwerkvoorzieningen in 2022 niet uit te geven. Voor de besteding van de middelen wordt in 2023 een stichting Urgente Noden opgericht. Er wordt voorgesteld om € 150.000,- af te ramen en € 50.000,- over te hevelen naar 2023 voor de oprichting van de stichting Urgente Noden. In de afgelopen jaren is er onderzoek gedaan naar de invoering van een maatwerkbudget waarmee met een eenmalige vergoeding de persoonlijke situatie van een inwoner structureel kan verbeteren. Er is vervolgens geëxperimenteerd en ook (beperkt) gebruik gemaakt van het maatwerkbudget. Hierbij liepen we tegen diverse juridische problemen aan wanneer de gemeente dit zelf gaat uitvoeren. Er is ook geconstateerd dat er voldoende andere mogelijkheden zijn om voorzieningen in te zetten (andere dan het maatwerkbudget). In 2023 wordt er een zelfstandige lokale stichting Leergeld en mogelijk ook een zelfstandige lokale Stichting Urgente Noden (SUN) opgericht. Deze stichtingen kunnen maatwerk leveren waar we dit als gemeente niet mogen.

Door de coronacrisis was een stijging van het aantal aanmeldingen bij het Budgetloket verwacht. In de praktijk blijkt dat de verwachte stijging in 2022 uitblijft. Echter verwachten we door de energiearmoede alsnog een substantiële toename. Om deze meldingen te kunnen behandelen wordt voorgesteld om € 75.000,- over te hevelen naar 2023. Deze middelen gaan we gebruiken voor de opvang van de verwachte toename van het aantal meldingen bij het Budgetloket, de Schuldhulpmaatjes en Kwintes. De nog resterende middelen zetten we in voor de aansluiting van het schuldenknooppunt/ collectief schuldenregeling. De verwachting is dat de opdracht in 2022 wordt verstrekt en dat de kosten in dit jaar vallen.

6.72A - Maatwerkdienstverlening 18- (lagere lasten programmabudget Sociaal Domein € 234.000,-)

In de meerjarenplanning van de opgave Sociaal Domein is rekening gehouden met bestedingen in 2023. Er is echter geen structureel opgavebudget beschikbaar: de beschikbare middelen komen voort uit het voormalige programmabudget Sociaal Domein en eerder overgehevelde middelen. Verschillende activiteiten die in 2022 zijn gestart vinden hun doorgang in 2023. Zo is het bijvoorbeeld van belang dat we in 2023 kunnen komen tot een afronding van het integraal dashboard sociaal domein en het vervolmaken van het dashboard Jeugd. De publiekscampagne en de verdere ontwikkeling van de sociale basis conform de visie en het integraal Beleidskader Sociaal Domein loopt in ieder geval tot en met 2023 door. In 2023 wordt een nieuw Integraal Beleidskader Sociaal Domein opgesteld waar extra inzet (o.a. Opiniëpijlers) voor nodig is. Voorgesteld wordt daarom om van de huidige resterende middelen € 234.000,- over te hevelen naar 2023 en in 2023 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van deze activiteiten. In 2023 wordt bij het opstellen van de

Kadernota 2024 een voor dat jaar benodigd jaarbudget betrokken, alsmede de benodigde structurele middelen ter borging van structurele capaciteit en uitvoeringsbudgetten.

6.72B - Maatwerkdienstverlening 18- (hogere lasten jeugdzorg 1.205.000,-)

Jeugdhulp

We zien voor zorg in natura (ZIN) een lastenstijging tot een prognose van 21,6 miljoen. Dit is 1,4 miljoen hoger dan de opgenomen 20,2 miljoen in de gemeentelijke begroting. Deze stijging is (met name) te zien op de residentiële jeugdzorg, dure zorg die door enkele tientallen cases wordt veroorzaakt. Dit betreft een uitzonderlijke stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Waar we in eerdere jaren gemiddeld 25-35 cases hadden, is dit in 2022 gestegen tot gemiddeld 50. Het aantal cases en de hoge kosten per casus maakt dat (structureel) begroten van deze zorgstroom complex is. De grip vanuit het CJG op deze soort zorg is beperkt, gezien er vaak jeugdrechtsmaatregelen aan verbonden zijn. Het CJG voert hier regie op. We blijven ons inspannen om hierin te doen wat nodig is. Deze mutatie is in deze bestuursrapportage incidenteel verwerkt: de structurele kosten zijn opgenomen in de programmabegroting 2023-2026.

Op basis van de PGB prognose van de SVB bestedingen t/m sept 2022 verwachten we in 2022 € 329.000,- voor Jeugd uit te geven. Er is dit jaar voor pgb Jeugd in de eerste negen maanden 30% minder op de budgetten uitgegeven dan vorig jaar in dezelfde periode.

6.81 - Geëscaleerde zorg 18+ (lagere lasten opvang en beschermd wonen en project maatje achter de voordeur € 1.043.000,-)

Vanaf 2022 voert Veenendaal zelfstandig de inkoop en toegang uit voor Beschermd Wonen. De begroting is gebaseerd op een gezamenlijk door Amersfoort en Veenendaal vastgesteld zorgbudget. In 2022 heeft Veenendaal ingezet op een inhoudelijke kanteling van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. De verwachte afname van het aantal Beschermd Wonen indicaties is gerealiseerd, waardoor in 2022 een incidenteel voordeel van € 700.000,- wordt verwacht.

In 2022 is het uitvoeringsprogramma Beschermd Wonen 2023-2026 opgesteld om invulling te geven aan de meerjarenbeweging Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. In juni 2022 zijn de uitkomsten van het narratief onderzoek, uitgevoerd in 2021, besproken en zijn ideeën verzameld om de overgang van Beschermd Wonen naar inclusief wonen in de samenleving succesvol te laten plaatsvinden. Het innovatiebudget Beschermd Wonen van € 304.600 is in het uitvoeringsprogramma gekoppeld aan diverse activiteiten en initiatieven om deze meerjarige beweging te ondersteunen.

Het uitvoeringsprogramma wordt in november 2022 ter vaststelling voorgelegd aan het college, waarna de uitvoering vanaf 1 januari 2023 kan starten. Voor 2023 is een budget van €158.000 nodig, voor 2024 € 75.000 en voor 2025 € 70.150. De dekking daarvoor komt uit de € 303.150 aan restantmiddelen innovatiebudget welke vanuit 2022 worden meegenomen.

Resultaatbestemming ter dekking van meerjarig project maatje achter de voordeur 2022-2024 dat door Stg. Veens Welzijn wordt uitgevoerd. Voorgesteld wordt om vanuit 2022 afgerond € 31.000,- over te hevelen naar 2023 en € 9.000,- naar 2024. De dekking daarvoor komt uit de restantmiddelen Verward Gedrag.

7.1A - Volksgezondheid (lagere lasten preventieakkoord € 90.000,-)

Voor 2022 heeft de gemeente Veenendaal vanuit het Rijk een SPUK bijdrage ontvangen van € 90.000,- voor lokale preventie akkoorden en preventieaanpakken. Deze middelen worden door ons in 2023 ingezet als dekking voor de uitvoering van interventie Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) conform het eerder genomen collegebesluit JOGG 2022-2025. (Het Rijk heeft inmiddels toestemming verleend om deze middelen door te schuiven naar 2023).

Baten

4.3C - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken (hogere baten extra bijdrage gemeenten € 27.400,-)

De raming is aangepast aan de begroting 2022 en de deelnemende gemeenten betalen dit jaar een extra bijdrage voor de aanpassing van het softwarepakket. Per saldo levert dit een eenmalige inkomst op van € 27.400,-.

5.2A - Sportaccommodaties (hogere baten huurinkomsten € 39.000,-)

Voorafgaand aan het opstellen van de nieuwe begroting van de gemeente Veenendaal worden de financiële kaders vastgesteld. De technische financiële parameter voor de prijsstijging voor 2022 is gesteld op 1,5%. De daadwerkelijke index voor de huuraanpassing wordt echter, zoals opgenomen in de afgesloten huurcontracten, gebaseerd op de consumenten prijsindexcijfers die maandelijks gepubliceerd worden door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Deze index was per 1 januari 2022 2,7%. Hierdoor wordt in 2022 meer huurinkomsten ontvangen dan begroot.

5.3A - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (lagere baten huurinkomsten € 189.000,-)

Door het vertrek van de V.U. is er leegstand ontstaan in het Spectrum waardoor er geen huurinkomsten, ad € 187.000,-, voor deze ruimtes binnenkomen.

Reservemutaties

Reserve meerjarige middelen: storting (€ 1.192.000,-)

Voorgesteld wordt om de resterende middelen ten behoeve van de diverse doelen, van in totaal € 1.192.000,-, via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

Risico's/ ontwikkelingen Sociale Leefomgeving

Kostenontwikkeling Jeugd

Op basis van de declaraties over de eerste zes maanden verwachten we dat de extra kosten van zware residentiele zorgtrajecten zich in heel 2022 zullen voordoen. De kostenstijging is het gevolg van een sterke stijging van residentiele casuïstiek. Waar onze gemeente eerder gemiddeld 25-35 cases aan residentiele casuïstiek kent, is dit in 2022 gestegen tot gemiddeld 50. In de vorige bestuursrapportage is dit reeds genoemd als risico. Het betreft een stijging van kosten van € 1,4 miljoen en dit is financieel verwerkt in deze bestuursrapportage. Voor de jaren 2023 e.v. is in de programmabegroting 2023-2026 reeds rekening gehouden met deze kosten.

Ontwikkeling materiële ondersteuning Wmo

De aanbesteding voor materiele ondersteuning is nog in proces ten tijde van het opstellen van deze rapportage. Zoals in eerdere bestuursrapportages is benoemd moet rekening worden gehouden met een stijging van de kosten. Zodra dit inzichtelijk is wordt de raad hierover geïnformeerd. Voor 2022 wordt een incidenteel voordeel verwacht welke in de jaarrekening 2022 wordt verwerkt.

Ontwikkeling immateriële ondersteuning Wmo

De uitgaven voor Wmo Immaterieel laten een kleine overschrijding zien. Enerzijds zien we dat het aantal cliënten Schoonmaakondersteuning hoger is dan waarop de begroting was gebaseerd. Bij Dagbesteding/Dagopvang en Individuele Begeleiding blijven we juist ruim binnen de begroting. Dit betekent dat we meer besparen dan met de ingezette beheersmaatregelen voorzien was. De nieuwe werkwijze van de Wmo Consulenten draagt hieraan bij. We zien dat er wordt afgeschaald, zowel in uren als in de zwaarte van de indicatie. Ook de maatschappelijk werkers en het positioneren van een Wmo consulent aan de telefoon voor een eerste screening van de hulpvraag van de inwoner leiden tot versterking aan de voorkant, betere binding met de sociale basis en ook tot een daling van de kosten. De beschikbaarheid van voldoende personeel blijft hierbij wel een continue uitdaging. Sinds begin 2022 voeren we met alle aanbieders Wmo Immaterieel

contractgesprekken. Ons vermoeden is dat deze gesprekken ook een rol spelen in de daling van de kosten.

Beschermd Wonen

Vanaf 2022 voert Veenendaal zelfstandig de inkoop en toegang uit voor Beschermd Wonen. De begroting is gebaseerd op een gezamenlijk door Amersfoort en Veenendaal vastgesteld zorgbudget. In 2022 heeft Veenendaal ingezet op een inhoudelijke kanteling van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. De verwachte afname van het aantal Beschermd Wonen indicaties is gerealiseerd, waardoor in 2022 een incidenteel voordeel van € 700.000 wordt verwacht.

In 2022 en 2023 ontvangt Veenendaal, boven op het Beschermd Wonen budget, een tweejarig kostendekkend budget voor de groep cliënten Beschermd Thuis. Dit bedrag is bedoeld voor de cliënten die vóór 1 januari 2022 een indicatie vanuit Amersfoort hebben gekregen. Voor 2022 zal dit ongeveer € 300.000,- zijn. Voor 2023 zal de vergoeding vanuit Amersfoort lager zijn omdat er minder cliënten zijn die nog onder deze regeling vallen. Nieuwe cliënten Beschermd Thuis vallen onder de financiële verantwoordelijkheid van Veenendaal. Deze groep groeit gestaag en kan financieel worden gedekt vanuit de afbouw/kanteling Beschermd Wonen.

Ontwikkeling PGB

De toename van het PGB budget is te verklaren vanuit het feit dat er een aantal cliënten PGB Beschermd Wonen vanaf 1 januari 2022 zijn toegevoegd, als gevolg van de regiowijziging voor Beschermd Wonen. De middelen zijn hiervoor overgekomen vanuit Amersfoort en verdisconteerd in het budget Beschermd Wonen. De uitnutting van een PGB Beschermd Wonen is altijd 100% omdat dit wordt ingezet voor een collectief ouderinitiatief in Veenendaal.

Inburgering

De formatie is kwalitatief en kwantitatief geëvalueerd. Uit de evaluatie komt naar voren dat de basisstructuur van het cluster inburgering nog versterking behoeft. Daarnaast leidt ook de verhoogde taakstelling vanaf september tot een verhoogde werkdruk. Daarom wordt ingezet op extra, tijdelijke, formatie. Met de inzet van de vaste formatie voor de taak inburgering en de extra tijdelijke inzet worden in de jaren tot en met 2026 alle structureel beschikbare uitvoeringsmiddelen alsmede de tot en met 2026 beschikbare (afnemende) incidentele middelen volledig ingezet. Aangezien de uitvoering van de wet Inburgering een nieuwe taak is voor de gemeente wordt periodiek een evaluatie uitgevoerd inzake de benodigde capaciteit.

Minimaregelingen

Op 1 december 2021 is de Veenendaalpas geïntroduceerd als uitvoeringsinstrument van de minimaregelingen. Gelijktijdig is de periode waarin de minimaregelingen aangevraagd kunnen worden gewijzigd. Voorheen werd er gewerkt met kalenderjaren (1 januari tot en met 31 december). Mede op verzoek van veel aanbieders is besloten om aan te sluiten bij het school-, sport- en cultureel jaar. Om te voorkomen dat er als gevolg van de wijzigingen sprake is van een korte aanvraagperiode, is ervoor gekozen dat het huidige aanvraagjaar 1,5 jaar beslaat. Het budget dat inwoners kunnen besteden is daardoor ook anderhalf keer zo hoog. Veel mensen spreiden dit budget niet maar geven het in 2022 uit.

Het bereik van de Veenendaalpas is niet 100%. Het niet gebruik maken van de Veenendaalpas is soms een bewuste keuze van mensen en soms uit onbekendheid of onvermogen. Gezien de hoogte van de energietoeslag zien we dat een deel van de groep die eerder niet bij ons in beeld was, wel de moeite heeft genomen om de Veenendaalpas voor de energietoeslag aan te vragen. Het aantal inwoners dat een Veenendaalpas heeft is op 1 september 2022 21% toegenomen ten opzichte van 1 januari 2022. Vervolgens zien we dat ze ook gebruik maken van andere minimaregelingen.

De stijgende kosten als gevolg van het hogere bereik verwachten we vooralsnog binnen het budget te kunnen opvangen.

Energietoeslag

Om de hoge energierekening van huishoudens te verlagen heeft het kabinet enkele maatregelen genomen, waaronder het compenseren van huishoudens met een laag inkomen middels een eenmalige energietoeslag van € 1.300,-. Veenendaal volgt de richtlijnen die het Rijk heeft opgesteld voor de energietoeslag met betrekking tot de hoogte van de toeslag. Op 11 oktober jl. heeft het college aanvullend besloten om de inkomensgrens te verruimen van 120% naar 150% van het wettelijk minimum. Vanaf 17 oktober 2022 kan deze groep huishoudens ook de energietoeslag van € 1.300,- aanvragen.

De energietoeslag wordt veel aangevraagd en met een (geschat) bereik van 74% zitten we op de lijn van het landelijk gemiddelde. In de komende periode gaan we nog extra communiceren om het bereik te verhogen. Omdat we nog niet alle middelen van het Rijk hebben uitgegeven kunnen we naar verwachting de uitbreiding van de doelgroep bekostigen met de eerder door het Rijk toegekende middelen. Aangezien we niet precies weten hoe groot de doelgroep en het bereik uiteindelijk zal zijn, is het mogelijk dat extra budget nodig is. Daarnaast zal een deel van de uitgaven in 2023 plaatsvinden aangezien de energietoeslag over 2022 tot 1 februari 2023 aangevraagd kan worden. In de Raadsinformatiebrief van 11 oktober jl. is de raad geïnformeerd over de energietoeslag.

GGDrU energieprijzen

Naar verwachting zorgen de stijgende energieprijzen ook voor hogere lasten bij de GGDrU. Dit geldt zowel voor een doorberekening voor de centrale locatie van de GGDrU als een verhoging van de servicekosten voor de locatie die zij huren van Veenendaal. Op dit moment is nog geen zicht op de hoogte van de extra kosten.

Energiecrisis in de Sport

De stijgende energielasten hebben ook een weerslag op de sportsector. Voor de energielasten van Stichting Sportservice Veenendaal geldt dat zij vroegtijdig de prijzen gunstig hebben kunnen vastzetten en is er op dit moment geen sprake van urgente financiële problemen.

Er zijn wel zorgen over de gevolgen van stijgende energieprijzen voor de sportverenigingen, hoewel er geen concrete signalen van sportverenigingen in Veenendaal zijn die op dit moment in grote financiële problemen verkeren.

De coronacrisis en bijbehorende maatregelen hebben als gevolg gehad dat het eigen vermogen van verenigingen over de hele linie is gedaald. Begin oktober 2022 is door Sportservice een enquête uitgezet om te bekijken welke verenigingen nu of op korte termijn in de problemen komen. De analyse van deze enquête is ten tijde van het schrijven van deze bestuursrapportage nog niet bekend. Met Sportservice is afgestemd dat zij in overleg blijven met de verenigingen om eventuele problemen zo goed mogelijk te voorkomen.

De verwachting is dat zowel voor het zwembad en ijsbanen als voor de sportverenigingen op korte termijn een landelijke compensatieregeling wordt vastgesteld. We blijven hiervoor in nauw contact met de Vereniging van Sport en Gemeenten (VSG).

Op dit moment zien we geen concrete aanleiding eigen beleid te ontwikkelen en sportverenigingen of sportservice hiervoor te compenseren.

Gemeentelijke doelgroep re-integratie

Sinds 2015 zijn er met de Participatiewet, de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen en de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten kaders gesteld om de ondersteuning van mensen naar werk in goede banen te leiden. Met de invoering van de Participatiewet hebben gemeenten de taak gekregen om jongeren met beperkingen die voorheen aangewezen waren op de Wajong of de Wsw te ondersteunen naar werk. Het belang van mensen staat daarbij voorop. De doelstelling van de Participatiewet is om mensen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur naar regulier werk.

Hiermee is de re-integratieverantwoordelijkheid van de gemeente Veenendaal gemeenten fors uitgebreid. Waren we voorheen alleen verantwoordelijk voor de groep

bijstandsontvangers (immers de doelgroep WSW werd bediend door IW4). inmiddels is deze breder.

Het betreft met name mensen met een beperking die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen en vallen onder de doelgroep banenafpraak of aangewezen zijn op beschermt werk. Het betreft hiermee mensen die onder de Participatiewet of voorheen onder de Wajong vallen. Voor deze mensen geldt dat zij als regel niet zonder ondersteuning vanuit de overheid aan het werk kunnen komen en blijven. De gemeente moet al deze personen spreken, keuringen aanvragen, (voor-) trajecten inkopen, matchen, passende jobcoach inschakelen, voortgang bewaken etc. Naast deze coachende en administratieve activiteiten, wordt ook geïnvesteerd in het netwerk (scholen, werkgevers, regio etc.).

De 'nieuwe' gemeentelijke doelgroep zal de komende jaren alleen maar verder toenemen. Naar verwachting is de omvang van deze doelgroep over 7 jaar gelijk aan de doelgroep uitkeringsgerechtigden. Hier moet de capaciteit naar verwachting op worden aangepast. In de komende periode wordt een nadere analyse uitgevoerd op de beschikbare middelen binnen het taakveld begeleide participatie en het taakveld arbeidsparticipatie en hoe zich dit verhoudt tot de groeiende doelgroep, de hieruit voortvloeiende werkzaamheden en de benodigde capaciteit.

Programma 4: Burger en Bestuur

Financiële ontwikkelingen Burger en bestuur

Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten				
1.1A - Crisisbeheersing en Brandweer	-1.000	0	0	0
1.1B - Crisisbeheersing en Brandweer	564	0	0	0
1.2 - Openbare orde en veiligheid	-61	0	0	0
Totaal Lasten	-497	0	0	0
Saldo van baten en lasten	497	0	0	0
Stortingen				
0.10D - Mutaties reserves Burger en Bestuur	1.061	0	0	0
Totaal Stortingen	1.061	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-1.061	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage	-564	0	0	0

Toelichtingen financiële ontwikkelingen

Lasten

1.1A - Crisisbeheersing en Brandweer (lagere lasten 1.000.000,-)

Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne is een geactualiseerde kostenopzet gemaakt voor de periode maart tot en met december 2022. Op basis van de verwachte vergoedingen wordt uitgegaan van een rijksbijdrage van € 3.160.000,- in 2022. In de tweede bestuursrapportage is nog uitgegaan van een vergoeding van € 1.692.800,- voor de periode maart tot en met september 2022. In deze bestuursrapportage wordt de raming derhalve verhoogd met € 1.467.200,-. Aan de kostenkant wordt ook een bedrag geraamd van € 3.160.000,-, zodat de opvang van de ontheemden budgettair neutraal verloopt. Dit is ook het uitgangspunt van het Rijk.

De kostenprognose is gebaseerd op informatie zoals deze ten tijde van het schrijven van deze bestuursrapportage bekend is. Op basis van de kostenprognose is de verwachting dat de vergoeding door het Rijk voor 2022 uitkomt op ca. € 3.160.000. Aan kosten wordt een bedrag verwacht voor 2022 van ca. € 2.160.000. Het uitgangspunt is dat de rijksvergoeding de gemeentelijke voldoende zal compenseren. Voorgesteld wordt het bedrag dat niet wordt uitgegeven in 2022 (€ 1.000.000,-) over te hevelen naar 2023 en in dat jaar beschikbaar te stellen voor mogelijke aanvullende of onvoorziene kosten, eventuele extra inzet op ondersteuning en activiteiten, etc.

In de 'Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne' zijn diverse vergoedingen voor gemeenten opgenomen. Op aanvraag verstrekt en betaalt de staatssecretaris in 2022 aan gemeenten een voorschot van 100% van het aantal opvangplekken voor ontheemden dat een gemeente in een boekjaar verwacht te realiseren maal het normbedrag en de werkelijke transitiekosten.

In 2022 zal een voorschot worden aangevraagd bij het Rijk. De verantwoording en vaststelling vindt vervolgens plaats in 2023.

1.1B - Crisisbeheersing en Brandweer (hogere lasten tijdelijke huisvesting brandweer € 564.000,-)

Momenteel worden er plannen gemaakt voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne. Bij het uitvoeren van deze plannen is het noodzakelijk de brandweer in 2023 tijdelijk te herhuisvesten. De kosten hiervan worden geraamd op € 564.000,- (inclusief kostenverhogende BTW).

1.2 - Openbare orde en veiligheid (lagere lasten veiligheidsbeleid € 61.000,-)

Dit betreft middelen die ter beschikking zijn gesteld door het Rijk en zijn geormerkte gelden voor de lokale, integrale aanpak van polarisatie, radicalisering, extremisme en terrorisme. Van dit geld is €21.000,- in 2021 overgeheveld naar 2022. De overige €40.000,- is in 2022 door het Rijk toegekend voor deze aanpak. In 2022 hebben we de middelen nog niet kunnen besteden aan de activiteiten waar ze voor toegekend zijn, doordat er binnen dit dossier andere keuzes gemaakt moesten worden als gevolg van publicaties in de media. Voorgesteld wordt om de geormerkte gelden over te hevelen naar 2023, zodat de brede, preventieve aanpak een stevige boost kan krijgen.

Baten

N.v.t.

Reservemutaties:

Reserve meerjarige middelen: storting (€ 1.061.000,-)

Voorgesteld wordt om de resterende middelen ten behoeve van de diverse doelen, ad. in totaal € 1.061.000, via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

Risico's/ ontwikkelingen Burger en Bestuur

N.v.t.

Programma 5: Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Financiële ontwikkelingen Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten				
0.8 - Overige baten en lasten	-1.548	0	0	0
Totaal Lasten	-1.548	0	0	0
Baten				
0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-172	0	0	0
Totaal Baten	-172	0	0	0
Saldo van baten en lasten	1.376	0	0	0
Stortingen				
0.10E - Mutaties reserves Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	157	0	0	0
Totaal Stortingen	157	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-157	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage	1.219	0	0	0

Toelichtingen financiële ontwikkelingen

Lasten

0.8 - Overige baten en lasten (lagere lasten prijsstijgingen en investeringen € 1.548.000,-)

In de 2e bestuursrapportage is voor prijsstijgingen een bedrag van € 1.514.000 geraamd, op basis van de meicirculaire. In de 2e bestuursrapportage zijn de uitgaven op reële basis geraamd, waarbij gebleken is dat de reservering nauwelijks wordt aangewend. Voorlopig gaan we uit dat ongeveer de helft niet zal worden gebruikt. Op basis hiervan wordt een voordeel ingeboekt van € 750.000,-.

De uitgaven voor de reconstructie van de fietspaden Rondweg-West zijn door prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne € 90.000,- hoger. Voorgesteld wordt om ter dekking van deze hogere kosten een bedrag van € 90.000,- ten laste te brengen van de stelpost prijsstijgingen en te storten in de reserve dekking kapitaallasten.

Zoals ook al in eerdere bestuursrapportages aangegeven zijn de prijzen fors gestegen. Door materiaal schaarste zijn de kosten voor de vervanging van de geluidsschermen Grote Beer - Schelf € 67.000,- hoger uitgevallen dan geraamd. Voorgesteld wordt om ter dekking van deze hogere kosten € 67.000,- ten laste te brengen van de stelpost prijsstijgingen en te storten in de reserve dekking kapitaallasten.

De energiekosten vallen door de prijsstijgingen op de energiemarkt dit jaar hoger uit, zoals al aangekondigd in eerdere bestuursrapportages. Op basis van de gegevens bekend bij de tweede bestuursrapportage is bij risico's en ontwikkelingen een inschatting gemaakt dat we € 720.000,- hogere energiekosten verwachten. Echter omdat wij dit jaar de energie nog afnemen via Citytec, die een veel lager tarief doorrekent dan de actuele prijzen, komen de energiekosten voor de openbare verlichting € 145.000,- hoger uit dan begroot. Voorgesteld wordt om de hogere energiekosten ad € 145.000,- te dekken uit de stelpost prijsstijgingen.

Niet alle investeringen zijn conform de planning uitgevoerd. Soms is er sprake van vertraging of de investering is pas later geheel gereedgekomen. Omdat de afschrijving pas begint in het jaar nadat de investering gereed is gekomen (werk opgeleverd) verschuift de afschrijving dan

met een jaar ten opzichte van de raming. Per saldo is er sprake van een incidenteel voordeel van € 496.000,-.

Baten

0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds (lagere baten septembercirculaire € 172.000,-)

In de septembercirculaire 2022 zijn de technische mutaties aangepast op basis van de meest recente gegevens. Per saldo bedraagt de uitkering voor 2022 € 172.000,- lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de mutatie WOZ-waarden.

Reservemutaties

Reserve dekking kapitaallasten investeringen: storting (€ 157.000,-)

Voorgesteld wordt om voor aanvullende investeringen afgerond € 157.000,- te storten in de reserve dekking kapitaallasten investeringen voor reconstructie fietspaden Rondweg-West en vervanging geluidsschermen Grote Beer-Schelf.

Risico's/ ontwikkelingen Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien

N.v.t.

Programma 6: Bedrijfsvoering

Financiële ontwikkelingen Bedrijfsvoering

Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten				
0.4F - Overhead (communicatie)	-30	0	0	0
0.4G - Overhead (Juridische zaken)	-129	0	0	0
9.914 - Algemeen Bijstand, Reintegratie en Participatie	-471	0	0	0
9.915 - Algemeen Beleid (MO)	-188	0	0	0
Totaal Lasten	-818	0	0	0
Baten				
0.4N - Overhead (Vastgoed)	6	0	0	0
Totaal Baten	6	0	0	0
Saldo van baten en lasten	824	0	0	0
Stortingen				
0.10F - Mutaties reserves Bedrijfsvoering	818	0	0	0
Totaal Stortingen	818	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-818	0	0	0
Totaal 3e bestuursrapportage	6	0	0	0

Toelichtingen financiële ontwikkelingen

Lasten

0.4F - Overhead (communicatie) (lagere lasten digitale toegankelijkheid € 30.000,-)

Om de digitale toegankelijkheid te bevorderen is met ingang van dit jaar structureel een bedrag in de begroting opgenomen van € 30.000. Binnen het team Communicatie is dit jaar geen capaciteit beschikbaar om dit onderwerp op te pakken. Ook op de arbeidsmarkt hebben we geen mensen bereid kunnen vinden om ons hierin te ondersteunen. Voorgesteld wordt om het budget van 2022 via de reserve meerjarige middelen mee te nemen naar 2023, zodat volgend jaar dit onderwerp opgepakt kan worden en hier tegelijkertijd een extra boost aan gegeven kan worden teneinde de digitale toegankelijkheid te bevorderen.

0.4G - Overhead (Juridische zaken) (lagere lasten implementatie bestel- en inkoopstelsel € 129.000,-)

Vanuit het jaarrekeningsaldo 2021 is een bedrag van € 150.000 beschikbaar gesteld om in de jaren 2022 en 2023 een bestel- en inkoopstelsel te implementeren. Inmiddels is een projectleider gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Om dit project in 2023 af te kunnen ronden is het noodzakelijk dat de in 2022 niet bestede middelen via de reserve meerjarige middelen worden meegenomen naar volgend jaar.

9.914 - Algemeen Bijstand, Reintegratie en Participatie (lagere lasten participatie € 471.000,-)

Tijdens de coronacrisis zijn ondernemers financieel ondersteund via de zogenaamde Tozo-regeling. Deze regeling is inmiddels beëindigd. In de afgelopen jaren zijn via bestuursrapportages en de jaarstukken uitvoeringsmiddelen overgeheveld naar het volgende begrotingsjaar. Dit is nodig, omdat in de komende jaren (naar verwachting tot in 2030) nog werkzaamheden moeten worden verricht, zoals de herbeoordelingen van bedrijfskredieten, controles van inkomsten en terugvorderingen van onterecht verstrekte Tozo-middelen. Gezien de looptijd van de werkzaamheden wordt jaarlijks voorgesteld de dan nog resterende middelen over te hevelen. In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld € 341.000,- over te hevelen en in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen om de noodzakelijke werkzaamheden de komende jaren te kunnen uitvoeren.

Daarnaast wordt voorgesteld om middelen voor het zogenaamde Breed offensief ad € 44.000,- over te hevelen naar 2023. Eerder zijn deze middelen toegevoegd aan het budget ten behoeve van de inhuur van een procesmedewerker om de processen uit te lijnen rondom de Wet verbetering Poortwachter (WvP). Ondanks twee uitvragen via Flex tender hebben we nog geen geschikte kandidaat gevonden. De werkzaamheden moeten nog wel worden uitgevoerd.

Verder komt er een grote wetwijziging in de Participatiewet aan. Minister Schouten wil de Participatiewet meer in balans brengen en oog hebben voor de menselijke maat. Er komen mogelijke versoepelingen aan zoals het mogelijk maken van ontvangen van giften en/of boodschappen vanuit eigen netwerk en verruimen van de mogelijkheden om geld bij te verdienen naast de uitkering. Daarnaast is opgeroepen om maatregelen die de Participatiewet overstijgen een meer integrale aanpak te geven. Deze plannen zijn momenteel nog niet uitgewerkt. Per 1 januari 2023 wijzigt de kostendelersnorm zodat inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar niet langer meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten. Met deze wijziging beoogt de regering inkomenszekerheid bij uitkeringsgerechtigde gezinnen te vergroten. Dit heeft als gevolg dat een grotere doelgroep de alleenstaande bijstandsnorm kan ontvangen, waardoor uitkeringskosten stijgen. Wij verwachten dat het BUIG-budget vanaf 2023 in de verhogende kosten compenseert. Een laatste ontwikkeling in dit verband is de herijking van de handhavinginstrumenten. Het Rijk onderzoekt de effectiviteit van het opleggen van sancties in alle gevallen (boete en maatregelen), maar kijkt ook naar het debiteurenbeleid vanuit het principe dat een betalingsregeling eindig is. In dit kader past ook het initiatiefwetsvoorstel om de terugvorderingstermijn voor onder andere bijstand aan te passen van 20 naar 5 jaar. Deze plannen zijn op dit moment nog niet uitgewerkt, waardoor de gevolgen voor het gemeentelijk beleid nog onbekend zijn. Het college heeft toegezegd om de inrichting van onze controle- en onderzoekssystematiek binnen de Participatiewet tegen het licht houden. Dit naar aanleiding van het gebruik van risicoprofielen. Dat controle nodig is staat buiten discussie, hoe we dit vormgeven wordt voorgelegd aan de raad.

Het zwaartepunt van de implementatie ligt in de eerste helft van 2023. Vooralsnog is het onduidelijk of het Rijk middelen beschikbaar stelt voor de implementatiekosten. Voorgesteld wordt om van de nog resterende middelen € 86.000,- over te hevelen naar 2023 en in 2023 beschikbaar te stellen voor de implementatie van de verwachte wetwijzigingen.

Voorgesteld wordt in totaal € 471.000,- over te hevelen naar 2023.

9.915 - Algemeen Beleid (MO) (lagere lasten o.a. impulsen decembercirculaire 2021 en inwerkingtreding Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS) € 188.000,-)

Met de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de impulsen uit de decembercirculaire 2021, zijn we voor de zomervakantie 2022 begonnen met de werving van de benodigde tijdelijke formatie. Eén van de functies wordt per 1 november vervuld en voor een andere functie is de werving tot op heden nog niet gelukt. Hierdoor en door extra benodigde inzet voor de opvang Oekraïense ontheemden en statushouders is er verder nog geen invulling gegeven aan de inzet van deze middelen. Daarnaast is het wetsvoorstel voor de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS) nog niet vastgesteld en is de inwerkingtreding opgeschoven naar vermoedelijk 1 januari 2024. Dit betekent dat de voorbereiding op de implementatie ook is uitgesteld tot 2023. In 2023 zal verder concrete invulling worden gegeven aan de beschikbaar gestelde middelen. Voorgesteld wordt om het restantbedrag van € 188.000, dat overblijft in 2022 over te hevelen naar 2023.

Baten

N.v.t.

Reservemutaties

Reserve meerjarige middelen: storting (€ 818.000,-)

Voorgesteld wordt om de resterende middelen ten behoeve van de diverse doelen, ad. in totaal € 818.000,-, via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.

Risico's/ ontwikkelingen Bedrijfsvoering

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging heeft blijvend de aandacht. Het jaarlijkse verantwoordingstraject ENSIA, dat bestaat uit een zelfevaluatie en een IT-audit, is in volle gang. Cybercriminaliteit neemt toe, met name ransomware-aanvallen hebben een grote impact op een organisatie. Het recent gepubliceerde 'Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2023 -> 2024' onderschrijft dat ransomware de voornaamste dreiging is voor gemeenten. In dit dreigingsbeeld wordt vermeld dat de dreigingen zo snel toenemen dat er meer nodig is om het groeiende gat te dichten, maar ook dat gemeenten het tij kunnen keren. Om dit de nodige aandacht te geven zijn we op zoek naar zowel een technisch beveiligingsspecialist als een organisatorische beveiligingsspecialist. Er zal onder andere worden ingezet op een doorontwikkeling op de volgende aspecten: continuïteitsmanagement, technische inrichting en inrichtingsprincipes, inventarisbeheer en configuratiebeheer, monitoring en detectie, processen en procedures (communicatie, incidentrespons), accounts en rechten, technische maatregelen en medewerkersbewustzijn.

Voortgang risico's

Voortgang risico's

Voor de 3e bestuursrapportage 2022 zijn de gemeentelijke risico's opnieuw beoordeeld voor de laatste 2 maanden van 2022. Zoals al eerder gerapporteerd blijven de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne en corona ons achtervolgen.

Verder blijft de krapte op de arbeidsmarkt, zoals ook al gemeld bij de 2e bestuursrapportage, een serieus probleem waar we als gemeente tegen aan blijven lopen. Bij het opstellen van de begroting 2022-2025 was dit niet in deze mate voorzien.

Verder is de hoge inflatie ook een serieus risico dat doorwerkt op alle terreinen van het economische leven. In de laatste maanden van 2022 lopen we hier tegen aan maar nog meer in 2023 (zie begroting 2023).

In de toelichting van tabel 2 vindt u informatie over de risico's, beheersmaatregelen en andere ontwikkelingen.

De omvang van een risico wordt berekend op basis van:

1. Kans
2. Gevolg

Kans		Score Kans	Gevolg	Score Gevolg
< 10 jaar	10%	1	X < € 50.000	1
5 jaar < x < 10 jaar	30%	2	€ 50.000 < x < € 200.000	2
2 jaar < x < 5 jaar	50%	3	€ 200.000 < x < € 500.000	3
1 jaar < x < 2 jaar	70%	4	€ 500.000 < x < € 1.000.000	4
X > 1 jaar	90%	5	X > 1.000.000	5

De risicoscore wordt als volgt berekend:

Een risico dat zich 1 maal in de 3 jaar kan voordoen met een gevolg van € 250.000 krijgt voor kans een 3 en voor gevolg een 3 en scoort dus $3 \times 3 = 9$.

Een risico dat zich 1 maal in de 2 jaar kan voordoen met een gevolg van € 600.000 krijgt voor kans een 4 en voor gevolg een 4 en scoort dus $4 \times 4 = 16$.

In de hiernavolgende tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste gemeentelijke risico's. Het betreft hier risico's waarvan de omvang hoger is dan € 0,3 miljoen. De risico's zijn extern van karakter. Het betreft een totaalbedrag van € 12,85 miljoen (€ 11,85 miljoen in de 2e bestuursrapportage 2022) aan incidentele risico's. De structurele risico's bedragen € 1,3 miljoen (was eveneens € 1,3 miljoen in de 2e bestuursrapportage 2022).

Programma 1: Fysieke leefomgeving	Financieel gevolg	Beheersmaatregelen	Bruto score	Netto score	Toelichting
De invoering van de Omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend zoals: mogelijke leges derving, veranderende samenwerking met derden, onzekerheid over de te verwachten kosten, software aanpassingen, nieuwe juridische procedures en uitstel van de wet.	€ 1,0 miljoen (i)	Er is een projectgroep die verantwoordelijk is voor het treffen van maatregelen om de invoering van de Omgevingswet soepel te laten verlopen.	12	12	De invoering van de omgevingswet is op nieuwe vertraagd. De invoering is nu gepland op 1 juli 2023.
De verbetering van het exploitatieresultaat van DEVO (Duurzame Energie Veenendaal-Oost) blijft achter bij de prognose als gevolg van vertraging in de realisatie van het volloopschema van de aan te sluiten woningen op het warmtenet en als gevolg van prijsontwikkelingen op de energiemarkt. Daarnaast staat de gemeente voor 100% borg voor de financiering van DEVO door de banken.	€ 0,6 miljoen (i)	Monitoring van de ontwikkeling van het exploitatieresultaat van DEVO en tijdige bijstelling van het businessmodel door DEVO.	15	12	Geen wijzigingen.
DEVOG: 1. Extra kosten door hoge inflatie; 2. Extra kosten door congestie van het elektriciteitsnetwerk.	€ 0,75 miljoen (i)	Doorberekenen prijsstijgingen in de aansluitbijdragen en tarieven.	20	16	Geen wijzigingen.
Kostenstijgingen investeringen MIP door stijging inflatie en gevolgen van de oorlog in Oekraïne	€ 2,0 miljoen (i)	Doorberekenen prijsstijgingen in tarieven waar mogelijk.	25	25	Geen wijzigingen.
De parkeerexploitatie blijft achter bij de prognoses.	€ 0,3 miljoen (s)	Monitoren ontwikkelingen en anticiperen op mogelijke gevolgen van een pandemie. Bijstellen visie parkeren. Inzet reserve parkeren.	12	6	Geen wijzigingen.
Programma 3: Sociale leefomgeving	Financieel gevolg	Beheersmaatregelen	Bruto score	Netto score	Toelichting
De Jeugdzorg is een 'open-eind' regeling die kan leiden tot extra kosten.	€ 0,5 miljoen (i)	De maatregelen waartoe besloten is worden maandelijks gevolgd via de maatregelen monitor.	25	15	Geen wijzigingen.
De uitkeringslasten stijgen en/of de BUIG-uitkering van het rijk neemt af.	€ 0,8 miljoen (i)	Inzet van re-integratie en poortwachtersinstrumenten.	16	16	Geen wijzigingen.
Programma 5: Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Financieel gevolg	Beheersmaatregelen	Bruto score	Netto score	Toelichting
Gevolgen Oorlog in Oekraïne zoals de opvang van oorlog vluchtelingen en het beëindigen van het contract met Gazprom.	€ 0,5 miljoen (i)	Compensatie rijk;	15	10	Geen wijzigingen.
Uitbraak Pandemie Coronavirus	€ 0,5 miljoen (i)	Compensatie rijk;	12	9	Geen wijzigingen.
Bezuinigingen door het Rijk op de algemene uitkering.	€ 1,0 miljoen (s)	Monitoring ontwikkeling rijksuitgaven.	12	12	Zie voor toekomstige ontwikkelingen de Programmabegroting 2023-2026
Financiële tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen.	€ 1,0 miljoen (i)	De verbonden partijen worden nauwlettend gevolgd en beoordeeld.	16	12	Geen wijzigingen.
Per 1 januari 2016 is de wet Vennootschapsbelasting overheidsbedrijven ingevoerd. Net als bij stichtingen en verenigingen wordt bij gemeenten bekeken welke activiteiten in de zin van de Vpb structureel winstgevend zijn. Op basis van specifieke regels – over bijvoorbeeld rente en afschrijving – wordt jaarlijks winst of verlies van elk van deze activiteiten bepaald. Over de totale winst zal Vennootschapsbelasting worden afgedragen. Voor de Vpb vormt het cluster grondbedrijf en de relatie met OVO het belangrijkste aandachtgebied.	€ 0,9 miljoen (i)	1.Doorlichten beleidsterreinen waar VPB geldt. 2.Interne controle.	12	12	Geen wijzigingen.
Het niet naleven van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) kan onbedoeld leiden tot het delen van privacy- gevoelige gegevens en eventuele boetes.	€ 0,5 miljoen (i)	1.Bewustmakingsactiviteiten. 2.Technische maatregelen.	15	15	Geen wijzigingen.
Aantrekken van leningen wordt door de gestegen rente aanmerkelijk duurder.	€ 1 miljoen (l)	1. Anticiperen op een rentestijging. 2. Kasgeldfinanciering toepassen.	15	12	Opgenomen vanwege sterke stijging rente in de afgelopen periode.

Het (al dan niet bewust) lekken van gegevens die geheim dienen te blijven, bijvoorbeeld bedrijfsvertrouwelijke informatie.	€ 0,8 miljoen (i)	1. Bewustmakingsactiviteiten. 2. Technische maatregelen.	12	8	Geen wijzigingen.
Programma 6: Bedrijfsvoering	Financieel gevolg	Beheersmaatregelen	Bruto score	Netto score	Toelichting
Personeelstekorten door krapte op de arbeidsmarkt.	€ 2 miljoen (i)	1. Strategische personeelsplanning. 2. Beheersing budget loonkosten. 3. Werving en selectie op basis van talenten.	25	25	Geen wijzigingen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Bedrag in €
Algemene reserve (stand na 2e bestuursrapportage 2022)	30.791.000
Onbenutte belastingcapaciteit ozb	6.800.000
Onvoorzien	140.000
Stille reserves	1.000.000
Vrij aanwendbaar deel bestemmingsreserves	1.000.000
Totale weerstandscapaciteit	39.731.000

De weerstandscapaciteit is in de afgelopen periode gestegen van € 37 miljoen naar € 39,7 miljoen als gevolg van een hogere algemene reserve. Deze stijgt van € 28,1 miljoen naar € 30,8 miljoen (afgerond). Het risicobedrag is in de afgelopen periode opgelopen van afgerond € 13,2 miljoen naar € 14,2 miljoen. Dit is het benodigde bedrag om de risico's verantwoord, dat wil zeggen met een zekerheid van 90%, af te dekken.

Het effect van de toename van de weerstandscapaciteit is verhoudingsgewijs nagenoeg gelijk aan het effect van de toename van het risicobedrag. Als gevolg hiervan komt de ratio op basis van een voorlopige berekening opnieuw uit op 2,8 (€ 39,7 miljoen/ € 14,2 miljoen). Bij de 2e bestuursrapportage bedroeg de ratio ook 2,8.

In de begroting 2023 zien we dat de risico's sterk toenemen en dat hierdoor de ratio gaat dalen naar 2,2. Dit beeld past bij de komende recessie die naar verwachting zich zal aandienen.

In termen van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement komt een ratio van 2,8 overeen met de classificatie goed (> 2 = goed). Dit was ook goed in de begroting 2022.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht budgettair neutrale mutaties

Bedragen x €1.000

BN Mutaties	Raming 2022 budgetneutraal	Raming 2023 budgetneutraal	Raming 2024 budgetneutraal	Raming 2025 budgetneutraal
Lasten				
0.4L - Overhead (P&O)	0	1.357	2.301	3.079
0.8 - Overige baten en lasten	-204	-1.587	-2.787	-1.920
1.1A - Crisisbeheersing en Brandweer	1.823	0	0	0
1.2 - Openbare orde en veiligheid	-227	0	0	0
2.1B - Verkeer en vervoer	33	0	0	0
3.3B - Bedrijfsloket en -regelingen	-8	0	0	0
4.3A - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	51	213	0	0
5.1A - Sportbeleid en activering	101	0	0	0
5.3B - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-9	0	0	0
5.4B - Musea	9	0	0	0
6.1G - Samenkracht en burgerparticipatie	0	35	35	35
6.2A - Wijkteams	0	99	99	99
6.2C - Wijkteams	0	3	3	3
6.3A - Inkomensregelingen	1.949	-197	-115	-115
6.3B - Inkomensregelingen	0	-1.540	-838	-838
6.4 - Begeleide participatie	37	0	0	0
6.5A - Arbeidsparticipatie	341	203	201	69
6.6A - Maatwerk-voorzieningen (WMO)	0	0	330	-1.315
6.71A - Maatwerkdienstverlening 18+	20	59	59	59
6.71B - Maatwerkdienstverlening 18+	0	-74	-79	-83
6.72B - Maatwerkdienstverlening 18-	204	-9	-11	-13
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	0	2	2	2
7.1A - Volksgezondheid	5	0	0	0
8.1C - Ruimtelijke Ordening	436	0	0	0
8.3B - Wonen en bouwen	72	29	29	29
9.901 - Algemeen Directie	0	0	0	0
Totaal Lasten	4.633	-1.408	-771	-909
Baten				
0.4R - Overhead (E&W)	176	128	128	128
0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	2.867	63	54	-84
0.8 - Overige baten en lasten	-8	0	0	0
1.1A - Crisisbeheersing en Brandweer	1.797	0	0	0
1.2 - Openbare orde en veiligheid	-227	0	0	0
2.1B - Verkeer en vervoer	33	0	0	0
4.3A - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	51	213	0	0
5.1A - Sportbeleid en activering	101	0	0	0
6.3A - Inkomensregelingen	0	-4	0	0
6.3B - Inkomensregelingen	-162	-1.807	-953	-953
7.1A - Volksgezondheid	5	0	0	0
Totaal Baten	4.633	-1.408	-771	-909
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Bijlage 2: Overzicht structurele mutaties

Voor deze rapportage zijn er geen structurele mutaties te melden.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

Bijlage 3: Over te hevelen budgetten

Omschrijving	Bedrag	Toelichting
Parkeermaatregelen	€ 34.000	We zijn met de bedrijven direct ten zuiden van de A12 in gesprek over de daar geconstateerde parkeerproblematiek. De verwachting is dat wij dit jaar de daaruit voortvloeiende maatregelen niet kunnen uitvoeren. Ook willen we de signalen ten aanzien van parkeren op het bedrijventerrein Nijverkamp nader onderzoeken. Wij stellen daarom voor om het restant budget ad € 34.000 via de reserve meerjarige middelen mee te nemen naar 2023.
Kerkenvisie	€ 50.000	In 2021 is een subsidieverzoek ingediend voor de kerkenvisie. Via de decentrale uitkering hebben wij een budget ontvangen van € 50.000,-. Vanwege capaciteitsgebrek is er nog geen start gemaakt met het opstellen van een kerkenvisie. De komende periode worden mogelijke quick-wins in samenwerking met het programma Energie Neutraal Veenendaal onderzocht. Het voorstel is om dit budget van € 50.000,- bij deze 3e bestuursrapportage af te ramen en via de reserve meerjarige middelen mee te nemen naar 2023.
Bestrijding maatschappelijke overlast en verloedering	€ 29.000	Voor de bestrijding van maatschappelijke overlast en verloedering is door het Rijk meerjarig geld beschikbaar gesteld, welke uitsluitend voor dit doel aangewend mag worden. Het restant budget (€ 29.000,-) is in 2022 niet besteed. Voorgesteld wordt dit budget via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.,
Groenrenovaties	€ 615.000	Conform de aankondiging in de 2e berap zijn de meeste geplande groenrenovaties en het (ver)planten van bomen en plantsoenen doorgeschoven naar 2023. Dit komt door de langdurige procedure rond Europese aanbestedingen. Het geplande werk wordt in 2023 alsnog uitgevoerd, waardoor het restant budget overgeheveld dient te worden naar 2023.
Speelvoorzieningen	€ 90.000	Conform de aankondiging in de 2e berap is het planmatig onderhoud aan speelvoorzieningen doorgeschoven naar 2023. Dit komt door de langdurige procedure rond Europese aanbestedingen. Het geplande werk wordt in 2023 alsnog uitgevoerd, waardoor het restant budget overgeheveld dient te worden naar 2023.
Baggerwerkzaamheden	€ 170.000	Voor het project baggerwerkzaamheden wordt in 2022 niet het gehele bedrag besteed. Er blijft naar verwachting een bedrag van € 170.000,- in 2022 over. Het project heeft een meerjarig karakter en wordt gefaseerd uitgevoerd en zal doorlopen na 2022. Conform eerdere besluitvorming wordt voorgesteld om deze € 170.000,- via de reserve meerjarige middelen over te hevelen naar 2023.
Stikstofdossier	€ 155.000	De middelen voor het stikstofdossier zijn voor meerjarig gebruik beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt het resterende budget van € 155.000,- in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen via de reserve meerjarige middelen.
Programma Energieneutraal Veenendaal 2035	€ 2.050.000	De middelen van het programma Energie Neutraal Veenendaal zijn voor meerjarig gebruik beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt € 2.050.000,- in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen via reserve meerjarige middelen.
Invoering omgevingswet	€ 753.000	Minister de Jonge heeft op 14 oktober 2022 aangekondigd dat de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2023 zal plaatsvinden. Voor de gemeentelijke organisatie betekent dit een andere manier van werken. Met het Programma invoering Omgevingswet worden alle werkzaamheden voorbereid die nodig zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Deze voorbereiding wordt zoveel mogelijk uitgevoerd door medewerkers van de gemeente, zij worden hiervoor beschikbaar gesteld. Omdat dit ten koste gaat van de lijnwerkzaamheden, die met de onzekerheid van de nieuwe Wet ook nog eens in omvang toenemen, worden hiervoor extra medewerkers ingehuurd. De nieuwe Omgevingswet is complex en omvangrijk. Na 1 juli moeten de initiatiefnemers (vergunning aanvragers) en medewerkers nog leren omgaan met de nieuwe wet in de praktijk. Ook dan vraagt dit extra capaciteit. De beschikbare middelen worden hiervoor ingezet. Voorgesteld wordt een bedrag van € 753.000,- over te hevelen naar 2023 en in dat jaar beschikbaar te stellen voor de verdere voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet. In de septembercirculaire is een bedrag van € 436.000 beschikbaar gesteld voor de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Deze middelen maken ook onderdeel uit van het over te hevelen bedrag.
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	€ 19.000	Betreft een correctie van een tekort bij de jaarrekening 2020.
Wonen en Leven omgevingsaanvragen	€ 105.000	In de decembercirculaire 2021 en septembercirculaire 2022 is een bedrag van in totaal € 105.000,- beschikbaar gesteld voor de Wet kwaliteitsborging bouwen. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk wat de gevolgen zijn van deze wet. Voorgesteld wordt deze middelen over te hevelen naar 2023 en in dat jaar opnieuw beschikbaar te stellen.
Onderzoek begraafplaats	€ 60.000	In de exploitatiebegroting is in 2022 € 60.000,- gereserveerd voor een onderzoek op de begraafplaats naar de mogelijkheid tot omvorming naar wandelpark. Het onderzoek heeft echter nog niet plaatsgevonden en verwacht wordt dat in 2023 het onderzoek zal worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen naar 2023.
Project High Five	€ 13.000	In 2022 is € 25.718,- subsidie gekregen voor het project High Five. De uitvoering van het project is aan het begin van het nieuwe schooljaar in

		september gestart. Een deel van de uitgaven ad € 13.000 zal in 2023 plaatsvinden. Voorgesteld wordt dit bedrag mee te nemen naar 2023.
Opvang vluchtelingen Oekraïne	€ 1.000.000	<p>Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne is een geactualiseerde kostenopzet gemaakt voor de periode maart tot en met december 2022. Op basis van de verwachte vergoedingen wordt uitgegaan van een rijksbijdrage van € 3.160.000,- in 2022. In de tweede bestuursrapportage is nog uitgegaan van een vergoeding van € 1.692.800,- voor de periode maart tot en met september 2022. In deze bestuursrapportage wordt de raming derhalve verhoogd met € 1.467.200,-. Aan de kostenkant wordt ook een bedrag geraamd van € 3.160.000,-, zodat de opvang van de ontheemden budgettair neutraal verloopt. Dit is ook het uitgangspunt van het Rijk.</p> <p>De kostenprognose is gebaseerd op informatie zoals deze ten tijde van het schrijven van deze bestuursrapportage bekend is. Op basis van de kostenprognose is de verwachting dat de vergoeding door het Rijk voor 2022 uitkomt op ca. € 3.160.000. Aan kosten wordt een bedrag verwacht voor 2022 van ca. € 2.160.000. Het uitgangspunt is dat de rijksvergoeding de gemeentelijke voldoende zal compenseren. Voorgesteld wordt het bedrag dat niet wordt uitgegeven in 2022 (€ 1.000.000,-) over te hevelen naar 2023 en in dat jaar beschikbaar te stellen voor mogelijke aanvullende of onvoorziene kosten, eventuele extra inzet op ondersteuning en activiteiten, etc.</p> <p>In de 'Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne' zijn diverse vergoedingen voor gemeenten opgenomen. Op aanvraag verstrekt en betaalt de staatssecretaris in 2022 aan gemeenten een voorschot van 100% van het aantal opvangplekken voor ontheemden dat een gemeente in een boekjaar verwacht te realiseren maal het normbedrag en de werkelijke transitiekosten. In 2022 zal een voorschot worden aangevraagd bij het Rijk. De verantwoording en vaststelling vindt vervolgens plaats in 2023.</p>
Economische ontwikkelingen	€ 147.000	<p>In 2022 is een provinciale subsidie ontvangen gericht op de versterking van de organisatiestructuur in de binnenstad. Van de drie projecten die via deze subsidie worden gerealiseerd zijn inmiddels twee gestart en deze verlopen volgens planning. Belangrijk ijkpunt is de uitslag van de BIZ-verkiezing. Pas nadat duidelijk is dat de kiesdrempel voor de BIZ is gehaald (15 november 2022), worden de contouren voor het derde project uitgewerkt. Voorgesteld wordt de hiervoor benodigde middelen over te hevelen naar 2023.</p> <p>Binnen dit taakveld staat tevens de extra gemeentelijke bijdrage aan het Bernhard van Kreelfonds begroot. De verwachting is dat hier in 2023 nog gebruik van wordt gemaakt. Voorstel is dit bedrag van € 15.000,- over te hevelen naar 2023.</p> <p>Vanwege nog niet ingevulde vacatureruimte en prioritering van werkzaamheden is de opzet van het project Herwaardering Vakmanschap vertraagd. Voorgesteld wordt om het restant van € 59.000,- over te hevelen naar 2023 voor uitvoering van het project. Daarnaast wordt voorgesteld om van de in 2022 beschikbare middelen € 23.000,- over te hevelen naar 2023. Dit budget is gericht op de doorontwikkeling van ondernemersdienstverlening. Een voorstel voor de besteding hiervan wordt in november aan de directie voorgelegd.</p> <p>De besteding van het budget uitvoering actieplan Visie Bedrijventerreinen wordt nog uitgewerkt, in afwachting van vaststelling Visie Bedrijventerreinen. Voorgesteld wordt dit budget van € 25.000,- over te hevelen naar 2023.</p>
Project vestigingsbeleid	€ 29.000	<p>Vanuit het project vestigingsbeleid worden voor het onderwerp Promotie enkele campagnes gehouden gericht op zowel ondernemers voor de bedrijventerreinen als voor de detailhandel in de binnenstad. In december 2022 wordt een eerste campagne gestart die een doorlooptijd heeft naar 2023. Aangezien er in 2023 geen projectbudget meer beschikbaar is wordt voorgesteld de in 2022 resterende middelen van € 29.000,- over te hevelen naar 2023 zodat de resterende projecten kunnen worden uitgevoerd en afgerond.</p>
Evenementen	€ 40.000	<p>In 2021 is vanwege de coronapandemie € 90.000,- van het niet ingezette evenementenbudget overgeheveld naar 2022. In 2022 zijn -conform verwachting- meer aanvragen dan gebruikelijk om subsidie voor evenementen ontvangen. Ook werden hogere bijdragen gevraagd, vanwege de gestegen kosten voor evenementen (onder andere ook toegenomen kosten voor beveiliging vanwege een terugtrekkende politie).</p> <p>Van het totaal beschikbare budget in 2022 resteert naar verwachting € 40.000,-. Ook in 2023 worden meer en ook hogere aanvragen verwacht. Daar komt bij dat in 2023 een nieuw evenementenbeleid wordt vastgesteld waardoor evenementen (mede door het participatietraject) meer aandacht krijgen en er wellicht daardoor ook nog meer aanvragen om subsidie worden ingediend. Voorgesteld wordt om het restant budget van € 40.000,- over te hevelen naar 2023 en in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen als evenementenbudget.</p>
Programma Vitale Binnenstad	€ 425.000	<p>Vanuit Programma Vitale Binnenstad is de verwachting dat er per 31 december 2022 € 500.000,- over blijft. Hiervan is € 75.000,- te relateren aan een vooruit ontvangen subsidie en voor een bedrag van € 425.000,- wordt voorgesteld dit over te hevelen naar 2023 via de reserve meerjarige middelen.</p> <p>Er zijn verschillende redenen waarom we die € 425.000,- dit jaar niet uitgeven. Zo is een aanzienlijk deel van het budget via de Regeling</p>

		Transformatie & Verplaatsing detailhandel wel beschikt. Uitbetaling vindt echter pas plaats in 2023 nadat de verbouwing van het te transformeren pand is afgerond. Voor het onderdeel vergroenen en beleven van de binnenstad zijn we dit jaar wel begonnen met de planvorming maar de uitvoering zal pas in 2023 plaatsvinden. Tenslotte vallen de kosten voor de inzet van de gebiedsregisseur die de transformaties in de binnenstad moet organiseren dit jaar lager uit omdat we hiervoor eenmalig een subsidie van de provincie Utrecht hebben ontvangen.
Energielasten culturele instellingen	€ 65.000	Voor de culturele instellingen zijn de stijgende energielasten een zorgpunt en bij het verlenen van de subsidies werden deze kosten nog niet voorzien. De subsidies zijn dan ook niet toereikend en de reserves van de culturele instellingen lijken vooralsnog ook niet groot genoeg om deze gestegen kosten te dekken. Voorgesteld wordt om de resterende middelen ad. € 65.000,- over te hevelen naar 2023 en in dat jaar beschikbaar te stellen ter dekking van de afrekening energielasten 2022.
Participatiebudget	€ 200.000	Het participatiebudget heeft een verwacht overschot van circa € 200.000,-. Dit overschot voor arbeidsparticipatie willen we overhevelen naar 2023. Deze middelen willen wij besteden om de kwaliteit van de dienstverlening voor de doelgroep banenafpraak te verbeteren. Verder wordt het geld ingezet om de oplopende doelgroep banenafpraak beter te faciliteren. De eenmalige overheveling uit 2022 is nodig om gegeven de krimpende re-integratiebudgetten de dienstverlening voor de nieuwe doelgroep uit te breiden. In 2023 hebben we een beter zicht op de meerjarenbudgetten en uitgaven van taakvelden Begeleide participatie en Arbeidsparticipatie (re-integratie). Dan zullen we voorstellen doen voor de structurele budgetverdeling waarbij onder andere ook de benodigde personeelscapaciteit wordt betrokken.
Extra meldingen budgetloket, schuldhulpmaatjes en Kwintes	€ 75.000	Door de coronacrisis was een stijging van het aantal aanmeldingen bij het Budgetloket verwacht. In de praktijk blijkt dat de verwachte stijging in 2022 uitblijft. Echter verwachten we door de energiearmoede alsnog een substantiële toename. Om deze meldingen te kunnen behandelen wordt voorgesteld om € 75.000,- over te hevelen naar 2023. Deze middelen gaan we gebruiken voor de opvang van de verwachte toename van het aantal meldingen bij het Budgetloket, de Schuldhulpmaatjes en Kwintes. De nog resterende middelen zetten we in voor de aansluiting van het schuldenknooppunt/ collectief schuldenregeling. De verwachting is dat de opdracht in 2022 wordt verstrekt en dat de kosten in dit jaar vallen.
Opgave Sociaal Domein	€ 234.000	In de meerjarenplanning van de opgave Sociaal Domein is rekening gehouden met bestedingen in 2023. Er is echter geen structureel opgavebudget beschikbaar: de beschikbare middelen komen voort uit het voormalige programmabudget Sociaal Domein en eerder overgehevelde middelen. Verschillende activiteiten die in 2022 zijn gestart vinden hun doorgang in 2023. Zo is het bijvoorbeeld van belang dat we in 2023 kunnen komen tot een afronding van het integraal dashboard sociaal domein en het vervolmaken van het dashboard Jeugd. De publiekscampagne en de verdere ontwikkeling van de sociale basis conform de visie en het integraal Beleidskader Sociaal Domein loopt in ieder geval tot en met 2023 door. In 2023 wordt een nieuw Integraal Beleidskader Sociaal Domein opgesteld waar extra inzet (o.a. Opiniejagers) voor nodig is. Voorgesteld wordt daarom om van de huidige resterende middelen € 234.000,- over te hevelen naar 2023 en in 2023 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van deze activiteiten. In 2023 wordt bij het opstellen van de Kadernota 2024 een voor dat jaar benodigd jaarbudget betrokken, alsmede de benodigde structurele middelen ter borging van structurele capaciteit en uitvoeringsbudgetten.
Afrekening openbaar onderwijs	€ 8.000	Bij de jaarrekening 2021 is € 8.000 overgeheveld voor de afrekening openbaar onderwijs. In verband met andere prioriteiten wordt deze 5-jaarlijkse afrekening opgesteld in 2023. Daarom stellen wij voor deze middelen over te hevelen naar 2023.
ICT-fonds	€ 52.000	In deze rapportage wordt voorgesteld om de restantmiddelen van het ICT- fonds, ad € 52.000 over te hevelen naar 2023.
Peuterwerk	€ 61.000	Voor het peuterwerk wordt conform collegebesluit van 13 september 2022 voorgesteld om het restantbudget van 2022, ad € 61.000,- over te hevelen naar 2023.
Oprichting stichting Urgente Noden	€ 50.000	We verwachten het budget compensatieregeling maatwerkvoorzieningen in 2022 niet uit te geven. Voor de besteding van de middelen wordt in 2023 een stichting Urgente Noden opgericht. Er wordt voorgesteld om € 150.000,- af te ramen en € 50.000,- over te hevelen naar 2023 voor de oprichting van de stichting Urgente Noden. In de afgelopen jaren is er onderzoek gedaan naar de invoering van een maatwerkbudget waarmee met een eenmalige vergoeding de persoonlijke situatie van een inwoner structureel kan verbeteren. Hierbij liepen we tegen diverse juridische problemen aan wanneer de gemeente dit zelf gaat uitvoeren. In 2023 wordt er een zelfstandige lokale stichting Leergeld en mogelijk ook een zelfstandige lokale Stichting Urgente Noden (SUN) opgericht. Deze stichtingen kunnen maatwerk leveren waar we dit als gemeente niet mogen.
Geschikt maken van ruimtes voor theaterlessen De Muzen	€ 33.000	De Muzen verzorgt conform de subsidieafspraken theaterlessen. Er is een wachlijst. In de Cultuurvisie is opgenomen dat alle inwoners kunst en cultuur kunnen beleven en dat we actief cultuureducatie stimuleren. Een lange wachlijst is vanuit dat perspectief dan ook onwenselijk. Om de wachlijst weg te werken worden er twee extra ruimtes ingezet. Deze dienen nog geschikt te worden gemaakt voor theaterlessen. Voorgesteld wordt om -aanvullend op de bijdrage door De Muzen en de SBCV- de in 2022 voor de Muzen resterende middelen ad. € 32.500,- over te hevelen naar 2023 en hiervoor beschikbaar te stellen.
Stijgende energielasten Volksuniversiteit	€ 55.000	Voor de culturele instellingen zijn de stijgende energielasten een zorgpunt en bij het verlenen van de subsidies werden deze kosten nog niet voorzien. Hoewel de culturele instellingen ook zelf aan een oplossing moeten werken, lijken de reserves van diverse culturele instellingen vooralsnog niet groot genoeg om deze gestegen kosten te dekken. Voorgesteld wordt om de resterende middelen ad. € 55.000,- over te hevelen

		naar 2023 en in dat jaar beschikbaar te stellen ter dekking van de afrekening energielasten 2022.
Amateurkunstbeoefening	€ 25.000	In de cultuurvisie staat de opdracht om de zaalhuurregeling aan te passen, zodat amateurkunst optimaal gebruik maakt van subsidie op zaalhuur. De zaalhuurregeling is bestaand beleid en dit beleid moet worden aangepast. In 2022 wordt hiermee gestart en dit zal doorlopen in 2023. Voorgesteld wordt om ten behoeve van uitvoering van deze taak € 25.000,- over te hevelen naar 2023. Het restantbudget dat niet wordt besteed in 2022 (€ 50.000,-), kan terugvloeien naar de algemene middelen.
Opvang en beschermd wonen	€ 303.000	Het uitvoeringsprogramma wordt in november 2022 ter vaststelling voorgelegd aan het college, waarna de uitvoering vanaf 1 januari 2023 kan starten. Voor 2023 is een budget van €158.000 nodig, voor 2024 € 75.000 en voor 2025 € 70.150. De dekking daarvoor komt uit de € 303.150 aan restantmiddelen innovatiebudget welke vanuit 2022 worden meegenomen.
Project maatje achter de voordeur 2022-2024	€ 40.000	Resultaatbestemming ter dekking van meerjarig project maatje achter de voordeur 2022-2024 dat door Stg. Veens Welzijn wordt uitgevoerd. Voorgesteld wordt om vanuit 2022 afgerond € 31.000,- over te hevelen naar 2023 en € 9.000,- naar 2024. De dekking daarvoor komt uit de restantmiddelen Verward Gedrag.
Preventieakkoord	€ 90.000	Voor 2022 heeft de gemeente Veenendaal vanuit het Rijk een SPUK bijdrage ontvangen van € 90.000,- voor lokale preventie akkoorden en preventieaanpakken. Deze middelen worden door ons in 2023 ingezet als dekking voor de uitvoering van interventie Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) conform het eerder genomen collegebesluit JOGG 2022-2025. (Het Rijk heeft inmiddels toestemming verleend om deze middelen door te schuiven naar 2023).
Veiligheidsbeleid	€ 61.000	Voor de lokale aanpak polarisering, radicalisering en extremisme zijn in 2021 afspraken gemaakt met NTA over ondersteuning bij de implementatie van het driesporenbeleid waaronder het begeleiden van de gesprekken die op dat moment plaatsvonden, het inwerken en ondersteunen van de nieuwe medewerker op het gebied van radicalisering en het organiseren van trainingen voor bestuur en gemeentelijke organisatie. Daarnaast wilden we blijvend aandacht besteden aan het informeren van de gemeenteraad op actuele onderwerpen zoals het salafisme en polarisatie in bredere zin. Door de actuele ontwikkelingen in 2021 en 2022 op dit dossier en de prioriteit die moest worden gegeven aan de hieruit voortvloeiende activiteiten heeft inzet op de voorgenomen aanpak nauwelijks plaats kunnen vinden. De afspraken met NTA zijn aan de voorkant wel gemaakt. Voorgesteld wordt de beschikbare middelen ad. € 21.000,- nogmaals over te hevelen en in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen. Voor 2022 is € 40.000,- door het Rijk toegekend aan Veenendaal voor de lokale, integrale aanpak van polarisering, radicalisering, extremisme en terrorisme. Dit is bedoeld voor zowel een stukje aanpak vanuit veiligheidsperspectief als voor de preventieve aanpak waarvoor in de loop van 2022 een adviseur diversiteit en inclusie is gestart. Door de nasleep van actuele ontwikkelingen in 2021 die raken aan dit dossier en de prioriteit die moest worden gegeven aan de hieruit voortvloeiende activiteiten heeft inzet op de voorgenomen aanpak nauwelijks plaats kunnen vinden. Daarnaast geldt voor de bredere, preventieve inzet dat het eerste halfjaar vooral gebruikt is een goed hernieuwd beeld te creëren, te beoordelen wat nodig is en waarmee gestart kan worden. Voorgesteld wordt de vanuit het Rijk ontvangen gelden met specifiek doel over te hevelen naar 2023 en in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen voor uitvoering van deze taak.
Impulsen decembercirculaire 2021 en inwerkingtreding Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS)	€ 188.000	Met de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de impulsen uit de decembercirculaire 2021, zijn we voor de zomervakantie 2022 begonnen met de werving van de benodigde tijdelijke formatie. Eén van de functies wordt per 1 november vervuld en voor een andere functie is de werving tot op heden nog niet gelukt. Hierdoor en door extra benodigde inzet voor de opvang Oekraïense ontheemden en statushouders is er verder nog geen invulling gegeven aan de inzet van deze middelen. Daarnaast is het wetsvoorstel voor de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS) nog niet vastgesteld en is de inwerkingtreding opgeschoven naar vermoedelijk 1 januari 2024. Dit betekent dat de voorbereiding op de implementatie ook is uitgesteld tot 2023. In 2023 zal verder concrete invulling worden gegeven aan de beschikbaar gestelde middelen. Voorgesteld wordt om het restantbedrag van € 188.000, dat overblijft in 2022 over te hevelen naar 2023.
Tozo, Breed offensief en wetswijziging Participatiewet	€ 471.000	Tijdens de coronacrisis zijn ondernemers financieel ondersteund via de zogenaamde Tozo-regeling. Deze regeling is inmiddels beëindigd. In de afgelopen jaren zijn via bestuursrapportages en de jaarstukken uitvoeringsmiddelen overgeheveld naar het volgende begrotingsjaar. Dit is nodig, omdat in de komende jaren (naar verwachting tot in 2030) nog werkzaamheden moeten worden verricht, zoals de herbeoordelingen van bedrijfskredieten, controles van inkomsten en terugvorderingen van onterecht verstrekte Tozo-middelen. Gezien de looptijd van de werkzaamheden wordt jaarlijks voorgesteld de dan nog resterende middelen over te hevelen. In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld € 341.000,- over te hevelen en in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen om de noodzakelijke werkzaamheden de komende jaren te kunnen uitvoeren. Daarnaast wordt voorgesteld om middelen voor het zogenaamde Breed offensief ad € 44.000,- over te hevelen naar 2023. Eerder zijn deze middelen toegevoegd aan het budget ten behoeve van de inhuur van een procesmedewerker om de processen uit te lijnen rondom de Wet verbetering Poortwachter (WvP). Ondanks twee uitvragen via Flex tender hebben we nog geen geschikte kandidaat gevonden. De werkzaamheden moeten nog wel worden uitgevoerd.

		<p>Verder komt er een grote wetswijziging in de Participatiewet aan. Minister Schouten wil de Participatiewet meer in balans brengen en oog hebben voor de menselijke maat. Er komen mogelijke versoepelingen aan zoals het mogelijk maken van ontvangen van giften en/of boodschappen vanuit eigen netwerk en verruimen van de mogelijkheden om geld bij te verdienen naast de uitkering. Daarnaast is opgeroepen om maatregelen die de Participatiewet overstijgen een meer integrale aanpak te geven. Deze plannen zijn momenteel nog niet uitgewerkt. Per 1 januari 2023 wijzigt de kostendelersnorm zodat inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar niet langer meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten. Met deze wijziging beoogt de regering inkomenszekerheid bij uitkeringsgerechtigde gezinnen te vergroten. Dit heeft als gevolg dat een grotere doelgroep de alleenstaande bijstandsnorm kan ontvangen, waardoor uitkeringskosten stijgen. Wij verwachten dat het BUIG-budget vanaf 2023 in de verhogende kosten compenseert. Een laatste ontwikkeling in dit verband is de herijking van de handhavinginstrumenten. Het Rijk onderzoekt de effectiviteit van het opleggen van sancties in alle gevallen (boete en maatregelen), maar kijkt ook naar het debiteurenbeleid vanuit het principe dat een betalingsregeling eindig is. In dit kader past ook het initiatiefwetsvoorstel om de terugvorderingstermijn voor onder andere bijstand aan te passen van 20 naar 5 jaar. Deze plannen zijn op dit moment nog niet uitgewerkt, waardoor de gevolgen voor het gemeentelijk beleid nog onbekend zijn. Het college heeft toegezegd om de inrichting van onze controle- en onderzoeksysteem binnen de Participatiewet tegen het licht houden. Dit naar aanleiding van het gebruik van risicoprofielen. Dat controle nodig is staat buiten discussie, hoe we dit vormgeven wordt voorgelegd aan de raad.</p> <p>Het zwaartepunt van de implementatie ligt in de eerste helft van 2023. Vooralsnog is het onduidelijk of het Rijk middelen beschikbaar stelt voor de implementatiekosten. Voorgesteld wordt om van de nog resterende middelen € 86.000,- over te hevelen naar 2023 en in 2023 beschikbaar te stellen voor de implementatie van de verwachte wetswijzigingen.</p> <p>Voorgesteld wordt in totaal € 471.000,- over te hevelen naar 2023.</p>
Digitale toegankelijkheid	€ 30.000	Om de digitale toegankelijkheid te bevorderen is met ingang van dit jaar structureel een bedrag in de begroting opgenomen van € 30.000. Binnen het team Communicatie is dit jaar geen capaciteit beschikbaar om dit onderwerp op te pakken. Ook op de arbeidsmarkt hebben we geen mensen bereid kunnen vinden om ons hierin te ondersteunen. Voorgesteld wordt om het budget van 2022 via de reserve meerjarige middelen mee te nemen naar 2023, zodat volgend jaar dit onderwerp opgepakt kan worden en hier tegelijkertijd een extra boost aan gegeven kan worden teneinde de digitale toegankelijkheid te bevorderen.
Bestel- en inkoopstelsel	€ 129.000	Vanuit het jaarrekeningsaldo 2021 is een bedrag van € 150.000 beschikbaar gesteld om in de jaren 2022 en 2023 een bestel- en inkoopstelsel te implementeren. Inmiddels is een projectleider gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Om dit project in 2023 af te kunnen ronden is het noodzakelijk dat de in 2022 niet bestede middelen via de reserve meerjarige middelen worden meegenomen naar volgend jaar.
	€ 7.954.000	

Bijlage 4: Second opinion grondwaarde Veenendaal-oost

Inleiding

In 2003 zijn gemeente en de Quattro partijen (Patrimonium Woonservice, Van Elst Vastgoed en Latei projectontwikkeling) een samenwerkingsovereenkomst (SOK) aangegaan voor de ontwikkeling van Veenendaal-oost. In de SOK is geregeld hoe partijen omgaan met het risico van de verstrekte borgtocht door de gemeente aan OVO.

Indien de gemeente (volgens een in de SOK afgesproken berekening) risico loopt, dan verstrekt Quattro daar tegenover een concerngarantie die 50% van dit risico dekt. Jaarlijks wordt volgens deze in de SOK afgesproken methode beoordeeld of deze concerngarantie nodig is. Deze methode gaat uit van het vreemd vermogen (gebaseerd op het eigen vermogen en de boekwaarden van kosten en opbrengsten van de grond) en de historische kostprijs van de gronden. Ook voor 2023 is van het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost (OVO) de prognose hiervan ontvangen.

Risicodragend vermogen 2023 volgens SOK

Het vreemd vermogen stijgt naar verwachting van € 12,9 miljoen (begin 2023) naar € 22,6 miljoen (eind 2023). Als gevolg van het in ontwikkeling nemen van Groenpoort stijgt de waarde van de grond die OVO in portefeuille heeft van naar verwachting van € 19 miljoen (begin 2023) naar € 29,3 miljoen (eind 2023). Zie tabel hieronder.

Het risicodragend vermogen wordt bepaald door de waarde van het vreemd vermogen te verminderen met de waarde van de grond (het onderpand). In de SOK is vastgelegd dat voor de bepaling van de concerngarantie uitgegaan wordt van het gemiddelde risicodragend vermogen van 1 januari en 31 december van betreffend jaar. Op basis van deze berekening is in 2023 het verwachte risicodragend vermogen € -6.4 miljoen (afgerond). Dit betekent dat er op grond van de afspraken in de SOK geen aanvullende concerngarantie nodig is.

	1-1-2023	31-12-2023	Gemiddelde
Vreemd vermogen	€ 12.931.909	€ 22.621.595	€ 17.776.752
Waarde grond	€ 19.055.430	€ 29.257.897	€ 24.156.664
Risicodragend vermogen	-€ 6.123.521	-€ 6.636.302	-€ 6.379.912

Grondwaarde volgens second opinion

Als onderdeel van het gemeentelijk risicomanagement wordt vanaf 2012 jaarlijks een second opinion opgesteld. In deze berekening wordt de actuele marktwaarde van de bouwgrond bepaald. Dit wordt vergeleken met het bedrag dat OVO heeft geleend bij de bank en waarvoor de gemeente borg staat. In 2020 is bij het besluit tot meerjarige borgstelling toegezegd deze second opinion jaarlijks aan de raad te blijven verstrekken. Bij een negatieve uitkomst is het noodzakelijk om in ieder geval in het risicoprofiel van de gemeente hiermee rekening te houden. Dit staat los van de contractuele afspraken.

De Lorijn (extern adviesbureau) heeft berekend dat de actuele grondwaarde € 33,2 miljoen bedraagt per 1 september 2022 (was € 45,7 miljoen per 1 september 2021). De garantstelling voor OVO bedraagt € 25 miljoen in 2023 (€ 35 miljoen in 2022, voorafgaande aan de aankoop van de gronden in Groenpoort). De grondwaarde is daarmee € 8,2 miljoen hoger (was € 10,7 miljoen hoger) dan de garantstelling.

Conclusie

Uit de berekening op basis van de SOK blijkt dat er geen concerngarantie door de Quattro partijen in OVO hoeft te worden verstrekt. De grondwaarde op basis van de historische kostprijs is namelijk hoger dan het berekende vreemd vermogen. Gelet op de gemaakte afspraken is contractueel gezien geen aanvullende concerngarantie noodzakelijk en mogelijk.

Uit de second opinion blijkt een voordelig verschil van € 8,2 miljoen tussen de borgstelling en de grondwaarde. Het voordelig verschil ontstaat doordat ruwe grond bouwrijp is gemaakt. De

waarde van de grond neemt hierdoor toe. Van belang is wel om vast te stellen dat het hier om een momentopname gaat per 1 september 2022. Als gevolg van mutaties door het verder bouwrijp maken en grondverkopen zal de waarde van de grond, net zoals de afgelopen tijd, blijven schommelen. Er is zelfs een situatie denkbaar dat er dermate veel grond is verkocht dat de grondwaarde lager is dan de borgstelling. In een dergelijke situatie beschikt OVO over weinig grond maar door de verkoop van de grond over veel liquide middelen. Deze liquide middelen worden in bovenstaande berekening verder niet betrokken maar zijn wel van belang voor het afdekken van het gemeentelijk risico.